

Utredning for Vestfold og Telemark idrettskrets

Konsekvenser ved en eventuell kretsdeling

BENT ASLAK BRANDTZÆG, ERIK MAGNUSSEN OG MARIT SISSEL KVERNENS

TF-rapport nr. 712

2022

Tittel: Konsekvensutredning for Vestfold og Telemark idrettskrets
TF-rapport nr.: 712
Forfatter(e): Bent Aslak Brandtzæg, Erik Magnussen og Marit Sissel Kvernens
Dato: 14.10.2022
ISBN: 978-82-336-0545-2
ISSN: 2703-7894
Pris: 160 (Kan lastes ned gratis fra www.telemarksforskning.no)
Framsidedfoto: Vestfold og Telemark idrettskrets
Prosjekt: Konsekvensutredning for Vestfold og Telemark idrettskrets
Prosjektnr.: 20220790
Prosjektleder: Bent Aslak Brandtzæg
Oppdragsgiver(e): Vestfold og Telemark idrettskrets

Spørsmål om denne rapporten kan rettes til:

Telemarksforskning
Postboks 4
3833 Bø i Telemark
Tlf.: +47 35 06 15 00
www.telemarksforskning.no

Resymé:

Det er vedtatt at Vestfold og Telemark fylkeskommune skal deles fra 1.1.2024. Det har medført at det også er aktuelt å vurdere deling av Vestfold og Telemark idrettskrets. Denne utredningen ser nærmere på hvilke konsekvenser en eventuell deling av idrettskretsen kan tenkes å ha.

Bent Aslak Brandtzæg er utdannet geograf fra Universitetet i Bergen. Brandtzæg er ansatt som seniorforsker og har jobbet ved Telemarksforskning siden 1995. Brandtzægs faglige hovedfokus ligger innenfor kommunalforskning og regional utvikling.

Erik Magnussen er utdannet statsviter fra Universitetet i Agder, med spesialisering innen endring og omstilling i lokalforvaltningen. Magnussen er ansatt som forsker ved Telemarksforskning, og jobber primært med prosjekter relatert til lokaldemokrati og forvaltning, offentlig (sam)styring og velferdsforskning.

Marit Sissel Kvernens er utdannet statsviter fra Universitetet i Oslo og fordypning i komparativ politikk og kvantitativ metode. Hun er forsker ved Telemarksforskning og jobber med lokaldemokrati og styring, organisering og planprosesser samt kommuneøkonomi.

Forord

Telemarksforskning har fått i oppdrag fra Vestfold og Telemark idrettskrets å gjennomføre en konsekvensutredning av en eventuell deling av kretsen. Behovet for å vurdere deling av kretsen har blitt aktualisert som følge av vedtaket om deling av Vestfold og Telemark fylkeskommune fra 1.1.2024.

Utredningsarbeidet er gjennomført i perioden 20. august til 14. oktober. Viktige deler av data-grunnlaget omfatter spørreundersøkelse og intervjuer. Ved Telemarksforskning er det Bent Aslak Brandtzæg som har vært prosjektleder. Videre har Erik Magnussen vært sentral medarbeider og deltatt i alle deler av arbeidet. Marit Sissel Kvernenes og Rebekka Svartebekk Myhrer har bidratt i arbeidet med gjennomføring av spørreundersøkelsen.

I forbindelse med gjennomføringen av konsekvensutredningen har Vestfold og Telemark idrettskrets satt ned en referansegruppe bestående av åtte personer. Referansegruppa er ledet av styreleder Hans Martin Bærefjell. Referansegruppa har kommet med innspill til opplegget for gjennomføring, og har også gitt tilbakemeldinger på rapporten. Vår hovedkontakt i Vestfold og Telemark idrettskrets har vært organisasjonssjef Sondre Fjelldalen. Vi vil takke for samarbeid og bistand i forbindelse med gjennomføringen av utredningen. Vi vil også benytte anledningen til å takke de som har stilt opp på intervju og bidratt med annen informasjon.

Bø, 26.10.2022

Bent Aslak Brandtzæg

Prosjektleder

Innhold

Sammendrag	9
Bakgrunn og formål	9
Økonomi før og etter sammenslåingen	10
Lokalisering før og etter sammenslåingen	10
Organisering, bemanning og oppgavehåndtering	11
Mulige konsekvenser av en eventuell deling av kretsen.....	12
Lokalisering	12
Økonomi	12
Organisering, bemanning og oppgavehåndtering	13
Framtidige krav til kretsen arbeid.....	14
Samlet vurdering av fordeler og ulemper ved en eventuell deling	14
Viktige fordeler og ulemper.....	14
1. Innledning	17
1.1 Bakgrunn for utredningen.....	17
1.2 Føringer for konsekvensutredningen	17
1.3 Kunnskapsstatus	18
1.3.1 Kommuner og innbyggere Vestfold og Telemark.....	18
1.3.2 Om Vestfold og Telemark idrettskrets	19
1.3.3 Vurderingskriterier	20
2. Gjennomføring	23
2.1 Analysemodell	23
2.2 Datainnsamling	23
2.2.1 Intervjuer	23
2.2.2 Spørreundersøkelse	24
2.2.3 Annen dokumentasjon.....	25

3. Økonomi.....	26
3.1 Økonomi i de to kretsene før sammenslåingen.....	26
3.2 Økonomi i Vestfold og Telemark idrettskrets etter sammenslåingen.....	27
3.3 Oppsummerende vurdering	29
4. Lokalisering	31
4.1 Lokalisering før sammenslåingen.....	31
4.2 Lokalisering etter sammenslåingen	31
4.2.1 Om lokaliseringsprosessen	31
4.3 Oppsummerende vurdering	32
5. Organisering, bemanning og oppgavehåndtering.....	33
5.1 Organisering og bemanning før sammenslåingen.....	33
5.2 Organisering og bemanning etter sammenslåingen	34
5.3 Oppgavehåndtering etter sammenslåingen	35
5.3.1 Organisasjonsleddene benytter seg av et bredt spekter av støttefunksjoner og tilbud fra kretsen	35
5.3.2 De som har mest kontakt med idrettskretsen, er også mest fornøyd med hvordan kretsen ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder	37
5.4 Spesielle effekter som følge av sammenslåingen	41
5.4.1 Positive og negative sider ved sammenslåingen sett fra organisasjonsleddenes side	41
5.4.2 Sammenslåingen gir grobunn for et sterkere fagmiljø	42
5.4.3 Samkjøring av ulike kulturer har vært en utfordring.....	44
5.4.4 Fylkeskommunen opplever idrettskretsen som en profesjonell og god samarbeidspartner	44
5.5 Oppsummerende vurdering	45
6. Mulige konsekvenser av en eventuell deling.....	46
6.1 Både idrettens hus i Sandefjord og Kjølnesparken i Porsgrunn er lett tilgjengelige, men en kretsdeling vil gi økte utgifter til lokaler og et mindre fag- og arbeidsmiljø	46
6.2 De økonomiske utsiktene er usikre, men en kretsdeling vil gi mindre effektiv utnyttelse av knappe ressurser.....	47

6.3 Idrettslagene, idrettsrådene og særkretsene ser større fordeler enn ulemper ved en kretsdeling.....	49
6.3.1 Konkrete ulemper ved en deling sett fra organisasjonsleddenes ståsted	50
6.3.2 Konkrete fordeler ved en deling sett fra organisasjonsleddenes ståsted.....	51
6.4 Synspunkter fra ansatte i kretsen	52
6.5 Synspunkter fra fylkeskommunen	53
6.6 Synspunkter fra styret.....	53
6.7 Krav til kapasitet og kompetanse i idrettskretsene vil trolig øke i årene som kommer	54
7. Samlet vurdering av fordeler og ulemper ved en eventuell deling	56
Referanser.....	59

Sammendrag

Bakgrunn og formål

Vestfold og Telemark idrettskrets vedtok på idrettstinget 30. april 2022 at det skal settes i gang en konsekvensutredning for en eventuell oppløsning av Vestfold og Telemark idrettskrets. Spørsmålet om deling av idrettskretsen har blitt aktualisert som følge av vedtaket om deling av Vestfold og Telemark fylkeskommune.

Tidligere Vestfold idrettskrets og Telemark idrettskrets ble slått sammen til Vestfold og Telemark idrettskrets (VTIK) fra 1.1.2020. Den sammenslåtte kretsen består av 23 idrettsråd, nærmere 700 idrettslag, tett opp mot 150 000 medlemmer og er representert med aktivitet i 53 av 55 sær idretter. Vestfold består av seks kommuner som alle er relativt store i folketall, men små i areal. Telemark består av 17 kommuner, hvorav mange er små i folketall, men store i areal.

VTIKs innsatsområder er forankret i langtidsplan for perioden 2020–2024. Den har innsatsområder knyttet til:

- Livslang idrett
- Bedre idrettslag
- Flere og bedre idrettsanlegg
- Bedre toppidrett
- Paraidrett

I tillegg arbeides det med prosjekter og tiltak, blant annet gjennom fylkeskommunalt samarbeid knyttet til arrangementer og idrettsturisme, anleggsutvikling og kompetanse, folkehelse, ungdom, talentutvikling, inkludering/integrering og arbeid med økonomiske rammebetingelser for idretten.

I og med at VTIK er et fellesorgan for idrettslag, idrettsråd og sær idretter i Vestfold og Telemark, er mye av idrettskretsens arbeid knyttet til informasjon, veiledning, kurs, motivasjon, inkludering og sikring og tilrettelegging for gode rammebetingelser for idretten. Dette siste omfatter utvikling av idrettsanlegg, i tillegg til økonomi. Viktige målgrupper er idrettslag og idrettsråd. I tillegg til å satse på bredde og inkludering skal det legges bedre til rette for talentutvikling gjennom Vestfold og Telemark toppidrett. Dette er et program for å gi unge idrettsutøvere fra Vestfold og Telemark et løft på veien i sin karriere som fremtidig toppidrettsutøver, inkludert paralympiske idretter.

Med utgangspunkt i kretsens ansvarsområder har vi forsøkt å analysere og vurdere forutsetninger og muligheter for å ivareta kretsens kjerneoppgaver med dagens kretsstruktur og ved en eventuell deling. I den forbindelse har vi også sett på hvilke erfaringer man har gjort seg med oppgavehåndteringen etter at sammenslåingen av idrettskretsene fant sted. Avslutningsvis ser vi på mulige konsekvenser av en eventuell deling. Denne gjennomgangen munner ut i en samlet vurdering av fordeler og ulemper.

Undersøkelsen baserer seg i hovedsak på en spørreundersøkelse til idrettsråd, idrettslag og sær-idretter og intervjuer med ansatte i kretsen, styremedlemmer og representanter for fylkeskommunen og NIF sentralt.

Økonomi før og etter sammenslåingen

Rammetilskuddene fra NIF og fylkeskommunen utgjør de viktigste midlene til å drifte kjernevirksomheten til idrettskretsen. Rammetilskuddet fra NIF har holdt seg på samme nivå etter sammenslåingen, som før. Rammetilskuddet fra Vestfold og Telemark fylkeskommune er noe lavere etter sammenslåingen, sett opp mot de samlede rammetilskuddene de to gamle fylkeskommunene bevilget til de to gamle kretsene i 2019. Vestfold og Telemark fylkeskommune har imidlertid økt andre tilskudd til kretsen. Til en viss grad kan vi si at fylkeskommunen har vridd noe av sine tilskudd fra drift og over på særskilte prosjekter og satsinger. Den totale tilskuddssummen idrettskretsen mottar fra fylkeskommunen, er høyere etter sammenslåingen, sammenliknet med hva de to kretsene til sammen mottok i 2019.

Sett under ett mottok Vestfold og Telemark idrettskrets omtrent like mye i tilskudd fra ulike aktører i 2021 (12,4 mill. kr), som de to gamle kretsene mottok til sammen i 2019 (12,3 mill. kr).

Den nye kretsens totale driftsinntekter var på 15,3 mill. kr i 2021. Også det er omtrent på samme nivå som de samlede driftsinntektene til de to gamle kretsene i 2019 (15,1 mill. kr).

Lønns- og personalkostnadene har etter sammenslåingen holdt seg på omtrent samme nivå som før sammenslåingen.

Totale tilskudd fra idrettskretsen til særforbund, særkretser, idrettsråd, idrettslag og andre organisasjoner har økt med ca. 500 000 kr etter sammenslåingen.

Den nye kretsen har eksistert i for kort tid til at det er mulig å fastslå store gevinster i form av økonomi og effektivitet. Det var heller ikke målet med sammenslåingen.

I tillegg til at man har opprettholdt, og til dels økt tilskuddsnivået etter sammenslåingen, har sammenslåingen gitt grunnlag for mer effektiv utnyttelse av ressursene sammenlignet med om man var to organisasjoner. Gjennom sammenslåingen til Vestfold og Telemark idrettskrets har man lagt grunnlag for å hente ut stordriftsfordeler gjennom en mer effektiv administrasjon og tjenesteproduksjon.

Erfaringer fra tidligere sammenslåingsprosesser tilsier at det er størst effektiviseringspotensial knyttet til administrasjon. Dette fordi man gjennom en sammenslåing som dette får ett styre og én administrasjon, og man unngår doble funksjoner, oppgaver, rutiner og system på ulike områder.

Lokalisering før og etter sammenslåingen

Før sammenslåingen holdt Vestfold idrettskrets til ved Idrettens hus i Sandefjord, mens Telemark holdt til på Skagerak Arena i Skien. Mens Idrettens hus i Sandefjord var eid av Vestfold

idrettskrets¹, leide Telemark idrettskrets lokalene på Skagerak Arena. Begge kretser var samlokalisert med andre organisasjoner fra idretten og frivilligheten mer generelt. Etter en lengre lokaliseringsprosess, vedtok styret våren 2021 at lokasjonen for administrasjonen skulle legges til Kjølnesparken i Porsgrunn. Fra 1. januar 2022 og frem til nye lokaler på Kjølnes i Porsgrunn står klare, har hele administrasjonen i den nye kretsen tilhold på Idrettens Hus i Sandefjord.

Organisering, bemanning og oppgavehåndtering

Sammenslåingen av kretsene har hatt betydning for organisering, bemanning og oppgavehåndtering. Etter sammenslåingen har administrasjonen i den nye idrettskretsen blitt dobbelt så stor sammenlignet med det som var situasjonen i de gamle kretsene. Det gjør at de ansatte har fått avgrenset sine ansvarsområder og dermed anledning til å gå tyngre inn i de områder som de har ansvar for. Dette øker mulighetene for å styrke kompetansen og kvaliteten på arbeidet.

Organisasjonsleddene benytter seg av et bredt spekter av støttefunksjoner og tilbud fra kretsen. Det viktigste er informasjon. Videre følger råd og veiledning, kurs og kompetanseutvikling og støtte til utvikling av aktiviteter og anlegg. Gjennom spørreundersøkelsen er det et klart flertall av organisasjonsleddene (77 prosent) som mener at idrettskretsen ivaretar sine oppgaver på en god måte. Organisasjonsleddene i Vestfold er litt mindre fornøyd enn i Telemark, men det er små forskjeller. Idrettsrådene er markant mer fornøyd med idrettskretsen sammenlignet med øvrige organisasjonsledd.

Det er en stor andel som ikke har noen formening om hvordan kretsen ivaretar sine oppgaver sammenlignet med situasjonen før sammenslåingen (40 prosent). Blant de som har svart, mener den ene halvparten at håndteringen er blitt bedre, mens den andre halvparten mener at håndteringen er blitt dårligere. Blant organisasjonsleddene er det et flertall blant de som er lokalisert i Telemark, som mener det har blitt bedre, mens det er et flertall som mener det har blitt dårligere blant organisasjonsledd lokalisert i Vestfold. Også her er idrettsrådene klart mer positive i sine vurderinger sammenlignet med andre organisasjonsledd. Generelt sett øker tilfredsheten med kretsen i takt med hyppigheten av kontakt. Blant organisasjonsleddene har idrettsrådene tette kontakt med kretsen på ulike områder, og organisasjonsleddene i Telemark har hyppigere kontakt enn organisasjonsleddene i Vestfold.

Det som av organisasjonsleddene trekkes fram som det mest negative ved sammenslåingen, er knyttet til mindre nærhet og redusert tilgjengelighet. En del av kommentarene fra organisasjonsleddene dreier seg om at det ikke er like lett som før å vite hvilke ansvarsområder den enkelte i kretsen har. I den forbindelse er det viktig å være oppmerksom på at kretsen foreløpig har eksistert i kort tid, og at det også tar noe tid for alle organisasjonsleddene å bli kjent med kretsen.

Det som trekkes frem som positivt, er at man har fått et større og sterkere fagmiljø, redusert sårbarhet, muligheter for spissing av arbeidsoppgavene og dermed bedre kvalitet på tjenester og tilbud. Et større fagmiljø synes også å være mer attraktivt med tanke på rekruttering av kompetent arbeidskraft.

¹ Idrettens hus i Sandefjord er fortsatt eid av Vestfold og Telemark idrettskrets.

Etter sammenslåingen av kretsene er det vært utfordringer med å bygge felles kultur, og det jobbes med dette gjennom pågående interne prosesser. Det er ikke unaturlig at det tar til å bygge felles kultur i forbindelse med fusjonsprosesser. I den forbindelse er det også viktig å være oppmerksom på at den sammenslåtte kretsen har eksistert i relativt kort tid, og at store deler av denne perioden har vært preget av pandemi og lokaliseringsprosess.

Mulige konsekvenser av en eventuell deling av kretsen

Lokalisering

Ved en deling vil det være naturlig at administrasjonen i nye Vestfold idrettskrets forblir i Idrettens Hus i Sandefjord, mens administrasjonen i Telemark idrettskrets flytter inn i nye Idrettens Hus Kjølnesparken i Porsgrunn, men leier et mindre antall kontorer. Økonomisk vil ikke en deling være en gunstig løsning. Ved en eventuell deling vil de to nye kretsene til sammen betale om lag 1,4 mill. kr i utgifter til lokaler. Det er omtrent 600 000 kr mer enn hva Vestfold og Telemark idrettskrets vil ha i netto kostnad for leie av kontorer i Idrettens hus Kjølnesparken i Porsgrunn, dersom kretsen består som i dag. Fortsetter man som én krets, er dette midler som kan frigjøres til bruk på fagpersonell, konkrete oppgaver og aktivitet ut mot idretten.

Den fremste fordel med en deling, ut fra et lokaliseringsperspektiv, er at idrettsråd og idrettslag i kommunene øst og nord i Vestfold vil få en noe kortere reisevei enn de ville fått til Porsgrunn, dersom de skal besøke administrasjonen. Det er imidlertid ikke snakk om store tidsbesparelsen. Det er også begrenset i hvor stor grad organisasjonsleddene besøker kretsens lokaler. Tvert imot foregår mye av samhandlingen med organisasjonsleddene enten digitalt, eller ved at administrasjonen i kretsen reiser ut.

Økonomi

Når fylkeskommunene og idrettskretsene ble sammenslått, ble tilskuddet som fylkeskommunene hadde til sine idrettskretser, videreført for den nye kretsen. Senere har fylkeskommunens andel av tilskuddene til idrettskretsen økt sammenlignet med tilskuddene fra NIF. Det er ingen som med sikkerhet kan si hvordan den økonomiske støtten fra de to nye fylkeskommunene vil bli i framtida, hverken med én eller to idrettskretser. Det vil være de nye fylkestingene som vil måtte vedta dette høsten 2023.

Vi har fått signaler om at det blant fylkespolitikere fra Vestfold er en del som mener det mest naturlige er at idrettskretsen og fylkeskommunen har samme inndeling. Likevel har det fra fylkeskommunalt hold blitt uttrykt at samarbeidet mellom idrettskretsen og fylkeskommunen er viktig for å sikre en god oppvekst for barn og unge, noe som tilsier at støtte til idrettskretsen vil bli prioritert uavhengig av om det er én eller to kretser. Per i dag er det ingen frivillige organisasjoner som mottar mer støtte enn idrettskretsen. Gjennom de fylkeskommunale intervjuene blir det vist til at samarbeidet mellom idrettslag, idrettsråd og fylkeskommunen er viktig, og at det er bevissthet om dette blant politikerne. Det blir også gitt tilbakemeldinger om at det er viktig å

verne om autonomien til lag og frivillige organisasjoner, og at kretsen selv derfor må ta stilling til hvilken inndeling som er mest hensiktsmessig for å ivareta sine arbeidsoppgaver.

Organisering, bemanning og oppgavehåndtering

Ved en eventuell deling vil man måtte gå tilbake til en situasjon som ligner på den man hadde før sammenslåingen. Det innebærer at fagmiljøet vil bli halvert samtidig som man må ha dobbel ledelse, og hver enkelt ansatt må dekke et bredere spekter av oppgaver og ansvarsområder.

Gjennom spørreundersøkelsen til organisasjonsleddene er det et flertall på 58 prosent som ser større fordeler enn ulemper med en eventuell deling av Vestfold og Telemark idrettskrets. Samtidig er det også 25 prosent som har svart «vet ikke». Idrettsrådene ser i noe mindre grad fordeler med en eventuell deling sammenlignet med andre organisasjonsledd. Organisasjonsledd med tilknytning til Telemark ser også i noe mindre grad fordeler enn organisasjonsledd med tilhørighet til Vestfold.

Det som trekkes fram som den klart største ulempen ved en eventuell deling, er at fagmiljøene blir mindre, samtidig som det for hver enkelt ansatt i administrasjonen blir flere oppgaver å ha ansvar for. Dette kan gi dårligere tjenester og tilbud til brukerne. Det som trekkes fram som de viktigste fordelene ved en deling, er momenter knyttet til nærhet, tilgjengelighet, lokalkunnskap og at det er hensiktsmessig å følge fylkesgrensene.

Blant ansatte i kretsen er også meningene delte, og det er i stor grad de samme momentene som trekkes fram. De som ser fordeler med en videreføring av kretsen, vektlegger fordeler ved å være en del av større fagmiljø og dermed ha bedre forutsetninger for å ivareta oppgavene både i dag og i framtida. Blant disse oppfattes ikke nærhet og tilgjengelighet som noe betydelig problem, og det vises til at økt bruk av digitale kommunikasjonsmidler har gjort det lettere for de fleste å delta på både møter og kurs. De som mener at nærhet og lokalkunnskap er viktigere enn et større fagmiljø, peker også på at kommunene i Vestfold og Telemark er forskjellige og til dels har ulike behov. Det hevdes også at kretsene ivaretok oppgavene på en god måte før sammenslåingen, og kulturforskjeller i arbeidsmåter gjør at man ikke har klart å unytte et større fagmiljø på en god måte etter sammenslåingen.

Tilbakemeldingene fra fylkeskommunen tyder på at man vil finne samarbeidsløsninger uavhengig av hvordan kretsen er organisert. Etter sammenslåingen blir det fra fylkeskommunen uttrykt tilfredshet med samarbeidet med idrettskretsen og idrettskretsens oppfølging av ansvarsområder. Det blir også gitt uttrykk for at det er interessant å samarbeide med en organisasjon som er solid, som evner å gjennomføre prosjekter og tiltak, og som har påvirkningskraft inn mot sentralt nivå.

Hovedinntrykket fra intervjuene med styret er at man ser at sammenslåingen av idrettskretsene har gitt positive effekter for idrettskretsens arbeid, og at det er frykt for at disse vil gå tapt ved en eventuell deling.

Framtidige krav til kretsen arbeid

Gjennom intervjuene blir det fra ulikt hold pekt på at kravene til kretsens arbeid har økt de senere årene. Det blir også kommentert at det er større sannsynlighet for at disse kravene vil øke i framtiden, snarere enn å reduseres.

Det er nå satt i gang et *Strategi- og organisasjonsutviklingsprosjekt for idrettskretsene (SOU-IK)*. Prosjektet skal bl.a. øke kvaliteten på NIF-linjas leveranse til idrettsråd, idrettslag og medlemmer gjennom å bidra til å klargjøre og optimalisere oppgavefordelingen og samspillet mellom idrettskretsene og NIF sentralt. Ønsket er bl.a. at prosjektet skal bidra til å ruste idrettskretsene til å kunne levere bedre faglig. Med tanke på spørsmålet om deling av idrettskretsen eller ikke, vil det derfor være viktig å vurdere hva som er den beste løsningen for å sikre en bemanning som gir nødvendig profesjonalitet for å håndtere flere oppgaver og krav til arbeidet i årene som kommer.

Samlet vurdering av fordeler og ulemper ved en eventuell deling

Viktige fordeler og ulemper

Samlet sett synes de viktigste ulempene ved en eventuell deling å være:

- Dyrere og mindre økonomisk effektiv drift som følge av doble lokasjoner, dobbel ledelse og administrasjon, og det faktum at ansatte må dele seg på to kretser og gjøre mange av de samme oppgavene hver for seg
- Svekket fagmiljø
 - Færre ansatte å fordele oppgaver på i hver krets
 - Reduserte muligheter for faglig spesialisering
 - Mer sårbart fagmiljø dersom noen slutter eller blir syke
 - Mindre attraktivt fagmiljø med tanke på rekruttering
- Dårligere tilbud som følge av mindre ressurser til oppgavehåndtering og mindre kapasitet og kompetanse til prosjekter og utviklingsarbeid
- Mindre interessant samarbeidspartner som følge av redusert faglig tyngde og kapasitet
- Redusert påvirkningskraft og tyngde mot nasjonalt nivå

De viktigste fordelene ved en eventuell deling ser ut til være:

- Mer generalistkompetanse hos den enkelte ansatte i kretsen, og dermed økt fleksibilitet til å kunne håndtere ulike oppgaver og henvendelser
- Mer homogene kretser som det kan være lettere å ha oversikt over og følge opp
- Økt lokalkunnskap og nærhet til brukerne. Kortere reisevei for noen
- Unngå problemer med kulturforskjeller
- Lettere og mer forutsigbart å forholde seg til én fylkeskommune i stedet for to

Det som står fram som det mest negative ved en eventuell deling, er at fagmiljøet blir delt. En eventuell deling vil føre til at hver enkelt ansatt vil få en bredere oppgaveportefølje, og at kompetansen, oppfølgingen og kvaliteten på tilbudet kan bli dårligere. Med to administrasjoner og to lokasjoner vil driften bli mindre kostnadseffektiv, noe som vil gi mindre ressurser til å ivareta kretsens oppgaver og ansvarsområder. Kretsene vil høyst sannsynlig ha mindre kapasitet og ressurser med tanke på å gjennomføre utviklingsarbeid og prosjektsatsinger, og et mindre fagmiljø kan være mindre attraktivt med tanke på rekruttering av kompetente medarbeidere i framtida. Det kan tenkes at to mindre kretser med mindre faglig kapasitet og kompetanse ikke vil bli like interessante som samarbeidspartnere og ha mindre tyngde og gjennomslagskraft inn mot sentralt nivå. Ved en eventuell deling av kretsen vil man også sannsynligvis stå svakere rustet til å håndtere framtidige krav til idrettskretsenes arbeid.

Det som blir sett som de største fordelene ved en deling, er at kretsen kan bruke mer tid lokalt, at det blir mer lokalkunnskap, nærhet og tilhørighet, og at kretsen blir mer oversiktlig for brukerne. Et annet moment som blir trukket fram som en fordel, er at man ved å følge fylkesgrensene får mer homogene kretser med like behov, samtidig som det kan bli lettere å følge opp og påvirke regionalpolitiske prioriteringer. Man vil også unngå utfordringer med kulturforskjeller i administrasjonen.

Oppsummert: De viktigste argumentene for å bevare kretsen som i dag er knyttet til bevaring og utvikling av fagmiljø, kompetanse, kapasitet og kostnadseffektivitet, mens de viktigste argumentene for en deling er knyttet til nærhet, lokalkunnskap og kulturforskjeller.

Det er ikke nødvendigvis noe klart svar på hvordan man skal vektlegge fordeler og ulemper knyttet til en eventuell deling av kretsen. Svaret vil være avhengig av hva man ser som viktig for at idrettskretsenes oppgaver og ansvarsområder skal ivaretas på en best mulig måte i framtida. Som grunnlag for å avveie fordeler og ulemper, er det noen funn gjennom utredningen som det kan være viktig å være oppmerksom på:

- Gjennom spørreundersøkelsen til organisasjonsleddene er det et flertall som gir uttrykk for at det er større fordeler med en deling enn ulemper, men det er et klart flertall som mener kretsen i dag gjør en god jobb, og organisasjonsleddene er omtrent delt på midten i synet på om idrettskretsen gjør en bedre eller dårligere jobb etter sammenslåingen.
- De som har tette kontakt med kretsen er mest fornøyd med kretsens arbeid.
- Hovedinntrykket fra intervjuene med fylkeskommunen og styret er at kretsens arbeid er styrket etter sammenslåingen, og at man frykter at gevinster som følge av sammenslåingen kan gå tapt ved en deling. Blant fylkespolitikere fra Vestfold er det imidlertid en del som mener det mest naturlige er at idrettskretsen og fylkeskommunen har samme inndeling.
- Det er ikke et entydig funn at sammenslåingen har svekket lokalkunnskap, nærhet og tilgjengelighet. Det er også tilbakemeldinger om at kretsen er tilgjengelig, oppsøkende og på tilbudssiden når det gjelder informasjons-, kurs-, skolerings- og kompetansehevingsvirksomhet – både fysisk og digitalt.
- Økt bruk av digitale møteverktøy gjør at lokalisering av kretsen har mindre betydning nå enn tidligere.
- I etterkant av sammenslåingen av idrettskretsene har det vært utfordringer knyttet til kulturforskjeller og ulike arbeidsmåter. For idrettskretsen har det faktum at man har

vært igjennom en pandemi, og en krevende lokaliseringsprosess, påvirket fusjonsarbeidet og bygging av felles kultur. Den sammenslåtte kretsen har eksistert i kort tid. Erfaringsmessig tar det i fusjonsprosesser tid før den nye organisasjonen setter seg og finner sin form, og det arbeides med tiltak knyttet til dette gjennom interne prosesser.

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for utredningen

Stortinget har vedtatt å dele Vestfold og Telemark fylke. To nye fylkesting velges i det ordinære kommunestyre- og fylkestingsvalget høsten 2023. Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune trer i kraft fra 1. januar 2024. I den forbindelse vedtok Vestfold og Telemark idrettskrets på idrettstinget 30. april 2022 at det skal settes i gang en konsekvensutredning for en eventuell oppløsning av Vestfold og Telemark idrettskrets og søknad om opptak av to nye idrettskretser til NIF. Konsekvensutredningen skal være en sentral del av et beslutningsgrunnlag og innstilling fra idrettskretsstyret som fremmes for et ekstraordinært idrettskretsting senest innen 1. desember 2022. Dersom idrettskretsen ønsker å fremme en søknad om deling, kan det tidligst skje på idrettstinget i 2023.

1.2 Føringer for konsekvensutredningen

Generalsekretæren i NIF har utarbeidet føringer for en konsekvensutredning som skal inneholde en oppsummering/oversikt over positive og negative effekter innenfor gitte områder. I den forbindelse blir det pekt på at hensynet til de ansatte må stå sterkt, og at dette må ivaretas gjennom utredningen. Det er nevnt mange aktører som bør høres i forbindelse med utredningsarbeidet. Konkret nevnes ansatte, tillitsvalgte, tilsluttede organisasjonsledd, idrettslag, særkretser/særforbund og fylkeskommuner. Videre blir det i de overordnede føringene sagt at utredningen som et minimum skal berøre følgende hovedområder:

- Evnen til å levere på de kjerneoppgaver idrettskretsene iht. NIFs lov skal arbeide med, med dagens struktur og ved en eventuell ny inndeling
 - Lovpålagte oppgaver og saker av felles interesse for idretten.
 - Idrettspolitiske innsatsområder, spesielt overfor fylkeskommunen, regionale organer/etater og kommunene for å styrke idrettens rolle og bedre idrettslagenes rammevilkår.
 - Service- og støtteoppgaver overfor idrettsråd, særkretser/regioner og idrettslag for å styrke aktivitets-, kompetanse- og anleggsutviklingen.
 - Informasjons- og opplysningsvirksomhet om idrettens verdier og verdiskaping.
 - Utvikling av gode rammevilkår for et mangfoldig idrettstilbud uavhengig av særidrettens organisering.
 - Ansvar for at det opprettes idrettsråd i kommunene.
- Evnen til å levere på Statens overordnede mål for tilskuddet til NIF over post 1
 - Bidra til å opprettholde og utvikle NIF som en frivillig, medlemsbasert organisasjon.
 - Bidra til å opprettholde og utvikle et godt aktivitetstilbud i den organiserte idretten.

- Bidra til å bevare og sikre NIF som en åpen og inkluderende organisasjon og til at idrettslagene er arenaer for meningsdannelse og sosialt fellesskap.
- De økonomiske og menneskelige konsekvensene ved en eventuell oppløsning av dagens struktur og opprettelse av nye idrettskretser. De økonomiske konsekvensene må vurderes både på kort og lang sikt, inkludert en beskrivelse av hvordan dette er tenkt finansiert.

Før vi går nærmere inn på utredningsarbeidet, vil vi først gi en kort oversikt over kommuner og innbyggere, idrettskretsens rolle og oppgaver, samt peke på noen kriterier som grunnlag for å vurdere fordeler og ulemper med inndelinger av idrettskretsen.

1.3 Kunnskapsstatus

1.3.1 Kommuner og innbyggere Vestfold og Telemark

Vi vil her se nærmere på likheter og forskjeller mellom Vestfold og Telemark når det gjelder geografiske forhold.

Ved inngangen til 2022 bodde det 424 832 personer i Vestfold og Telemark (jf. Tabell 1). Blant disse har 250 862 personer bosted i gamle Vestfold (59 prosent) og 173 970 i gamle Telemark (41 prosent).

Tabell 1 Kommuner og befolkning i Vestfold og Telemark fylke per 1.1.2022. Kommuner i gamle Vestfold er merket med grå farge. Data fra SSB.

Kommune	Personer
K-3801 Horten	27502
K-3802 Holmestrand	25681
K-3803 Tønsberg	57794
K-3804 Sandefjord	64943
K-3805 Larvik	47777
K-3806 Porsgrunn	36624
K-3807 Skien	55513
K-3808 Notodden	13029
K-3811 Færder	27165
K-3812 Siljan	2349
K-3813 Bamble	14056
K-3814 Kragerø	10351
K-3815 Drangedal	4093
K-3816 Nome	6494
K-3817 Midt-Telemark	10539
K-3818 Tinn	5512
K-3819 Hjartdal	1562
K-3820 Seljord	2889

K-3821 Kviteseid	2452
K-3822 Nissedal	1414
K-3823 Fyresdal	1198
K-3824 Tokke	2140
K-3825 Vinje	3755
Sum totalt	424832
Sum gamle Vestfold	250862
Sum gamle Telemark	173970

Gamle Vestfold består etter kommunereformen av seks kommuner. Alle disse kommunene er relativt store i folketall. Holmestrand har færrest innbyggere med 25 681 innbyggere, mens Sandefjord har flest med 64 943 innbyggere. Selv om kommunene i Vestfold er store i folketall, var Vestfold landets minste fylke i areal, utenom Oslo. Vestfold har et landareal på 2149 km².

Gamle Telemark har etter kommunereformen 17 kommuner. I motsetning til Vestfold består Telemark av mange små kommuner. Ni av kommunene har under 5000 innbyggere. Fyresdal er den minste kommunen med 1198 innbyggere. Skien er den største kommunen med 55 513 innbyggere. Telemark er langt større i areal sammenlignet med Vestfold. Telemark har et landareal på 13 832 km². Telemark er med det ca. 6,4 ganger større i areal enn Vestfold. Det innebærer også at reiseavstandene i Telemark er langt større i Vestfold. Fra Porsgrunn til Holmestrand, som ligger nord i Vestfold, er det 82,8 km og reisetiden med bil er 1 time og 7 minutter. Til sammenligning er avstanden fra Porsgrunn til Fyresdal, Åmot og Tinn på 14-15 mil og reisetiden er over 2,5 timer.

Vi ser altså at Vestfold og Telemark har ulike geografiske kontekster. Det er grunn til å forvente at det kan gi seg utslag i ulike prioriteringer og behov bistand og støtte fra idrettskretsen.

1.3.2 Om Vestfold og Telemark idrettskrets

Vestfold og Telemark idrettskrets (VTIK) er et fellesorgan for idrettslag, idrettsråd og særidretter i Vestfold og Telemark, som er tilsluttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF).

Tidligere Vestfold idrettskrets og Telemark idrettskrets ble slått sammen til Vestfold og Telemark idrettskrets (VTIK) fra 1.1.2020. Ifølge langtidsplanen for VTIK består kretsen av 23 idrettsråd, nærmere 700 idrettslag, tett opp mot 150 000 medlemmer og er representert med aktivitet i 53 av 55 særidretter.

Alle idrettslag skal ifølge Idrettsforbundets (NIF) lovverk være medlem av et idrettsråd. Idrettslag med medlemskap i NIF blir automatisk medlem i idrettsrådet i kommunen, og det er mulig med samarbeid mellom flere kommuner for å danne et "interkommunalt" idrettsråd. Idrettsrådet skal arbeide for best mulige forhold for idretten i kommunen, og det skal være en arena for samarbeid mellom lagene og de kommunale myndigheter og mellom lagene og idrettskretsen.

VTIKs høyeste myndighet er idrettskretstinget som avholdes hvert 2. år. Kretstinget behandler og vedtar blant annet langtidsplan for idrettskretsen. Mellom tingene er VTIKs styre ansvarlig

for iverksettelse og oppfølging av prioriterte målområder og definerte mål knyttet til idrettskretsens virksomhet. Dette i tillegg til de lovpålagte oppgaver som fremgår av NIFs lov og Lov for Vestfold og Telemark idrettskrets (vedtatt i november 2019).

VTIKs innsatsområder er forankret i langtidsplan for perioden 2020–2024. Denne bygger på Norges idrettsforbund sin langtidsplan for norsk idrett 2019–2023 «Idretten vil!», med tilhørende strategidokument «Idretten skal!». «Idretten skal!» er en tydeliggjøring av de overordnede målene gjengitt i langtidsplanen «Idretten vil!».

Vestfold og Telemark idrettskrets sin langtidsplan har innsatsområder knyttet til:

- Livslang idrett
- Bedre idrettslag
- Flere og bedre idrettsanlegg
- Bedre toppidrett
- Paraidrett

I tillegg arbeides det med prosjekter og tiltak, blant annet gjennom fylkeskommunalt samarbeid knyttet til arrangementer og idrettsturisme, anleggsutvikling og kompetanse, folkehelse, ungdom, talentutvikling, inkludering/integrering og arbeid med økonomiske rammebetingelser for idretten.

I og med at VTIK er et fellesorgan for idrettslag, idrettsråd og særidretter i Vestfold og Telemark, er mye av idrettskretsens arbeid knyttet til informasjon, veiledning, kurs, motivasjon, inkludering og sikring og tilrettelegging for gode rammebetingelser for idretten. I tillegg til økonomi omfatter det siste også utvikling av idrettsanlegg. Viktige målgrupper er idrettslag og idrettsråd. I tillegg til å satse på bredde og inkludering skal det også legges bedre til rette for talentutvikling gjennom Vestfold og Telemark toppidrett. Dette er et program for å gi unge idrettsutøvere fra Vestfold og Telemark et løft på veien i sin karriere som fremtidig toppidrettsutøver, inkludert paralympiske idretter.

Et sentralt formål med konsekvensutredningen vil være å avdekke hvilke fordeler og ulemper en deling av kretsen vil ha med tanke på at kretsen skal fylle sine roller og funksjoner for idretten på en best mulig måte. Som grunnlag for å vurdere dette, vil det være nødvendige med noen kriterier som kretsstrukturen kan vurderes ut fra.

1.3.3 Vurderingskriterier

Telemarksforskning har gjennomført mange forsknings- og utredningsprosjekter i forbindelse med kommune- og regionreformen. I tillegg til utredninger av kommune-strukturalternativer i mange av landets kommuner, har instituttet også hentet ut erfaringer med sammenslåingsprosesser både på kommunalt og fylkeskommunalt nivå som kan ha overføringsverdi for andre (Brandtzæg 2009; Brandtzæg 2014 a, b.; Brandtzæg et al. 2016; Brandtzæg et al. 2017, Brandtzæg et al. 2018). Som grunnlag for å vurdere kommunenes oppgaveløsning og framtidig kommunestruktur ble det definert følgende kriterier (Ekspertutvalget 2014):

- Tilstrekkelig kapasitet

- Relevant kompetanse
- Tilstrekkelig distanse
- Effektiv tjenesteproduksjon
- Økonomisk soliditet
- Valgfrihet
- Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
- Høy politisk deltakelse
- Lokal politisk styring
- Lokal identitet

Selv om disse kriteriene er utarbeidet med tanke på gjennomføring av kommunestrukturprosesser, er kriteriene også anvendelige for andre organisasjoner og virksomheter som skal ivareta oppgaver, roller og funksjoner innenfor et geografisk nedslagsfelt. Kapasitet og kompetanse er sentrale kriterier i forbindelse med slike vurderinger. For å kunne bygge opp et fagmiljø med tilfredsstillende kapasitet må det være et visst antall brukere eller mottakere av tjenestene som leveres (Brandtzæg et al. 2019). Dersom det er få brukere eller mottakere, er det gjerne utfordringer med små og sårbare fagmiljøer. Det blir få å fordele oppgaver på, og hver ansatt har gjerne et bredt ansvarsområde. Det gjør at det i neste omgang kan være utfordrende å bygge opp mer spesialisert kompetanse på områder som krever nettopp det.

Tilstrekkelig distanse er knyttet til inhabilitet og målgruppens rettsikkerhet. Dette er av spesiell relevans i saker og beslutninger som kan knyttes til ulike former for myndighetsutøvelse. Det kan være lettere å unngå habilitetsutfordringer i organisasjoner hvor man har flere ansatte å spille på.

Effektivitet i oppgaveløsningen er også knyttet til organisering, kapasitet og kompetanse. Dersom en organisasjon ikke har tilstrekkelig med ressurser, kan det være komplisert og tidkrevende å håndtere krevende saker. På den andre siden kan mindre organisasjoner være fleksible, mens store organisasjoner kan framstå byråkratiske og tungroddede.

Økonomisk soliditet handler om kontroll og forutsigbarhet i økonomien. Her er det ikke nødvendigvis en direkte sammenheng mellom størrelse på organisasjon og økonomisk soliditet, men mindre organisasjoner kan være mer sårbare for svingninger i økonomien pga. mindre fleksibilitet med tanke på omdisponeringer. En eventuell deling av idrettskretsen vil medføre endringer i finansiering og hvilke aktører som bidrar med finansiering. Dersom idrettskretsen deles, er det naturlig at fylkeskommunene bidrar med finansiering av hver sin idrettskrets. Dersom idrettskretsen består som i dag, vil idrettskretsen måtte forholde seg til to fylkeskommuner når det gjelder finansiering, planer og samarbeid. Det kan være både fordeler og ulemper med dette når det gjelder rammebetingelser, ressursbruk og effektivitet. På den ene siden kan det være stor driftsfordeler knyttet til å opprettholde kretsen som i dag, mens det på den annen side kan være ekstraarbeid knyttet til samhandling og koordinering både med to fylkeskommuner og flere andre aktører innenfor kretsens grenser.

Valgfrihet innebærer at brukerne kan velge ut fra et variert tilbud. En eventuell deling av idrettskretsen kan påvirke dette. Det er ikke sikkert man klarer å opprettholde et like bredt og godt tilbud når det blir færre ansatte å fordele oppgavene på. På den annen side vil det bli færre som har

behov for kurs, veiledning o.l. Etterspørselen blir mindre, noe som potensielt kan frigjøre ressurser til å jobbe med andre oppgaver og tilbud.

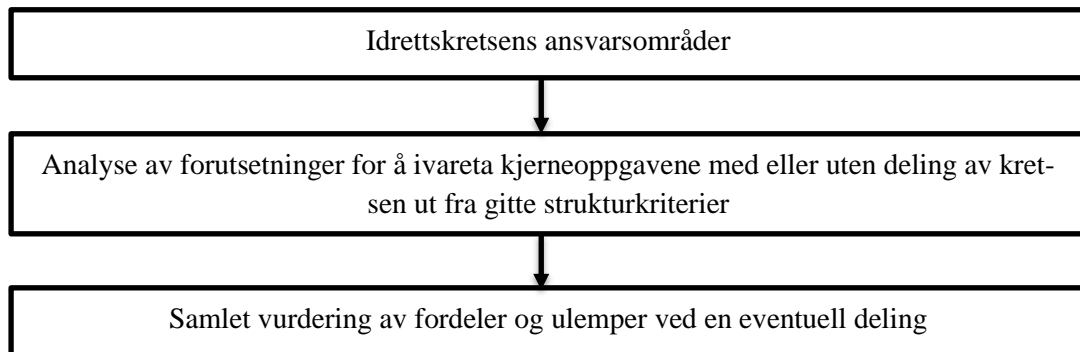
Kriteriet høy politisk deltakelse vil være et mindre relevant kriterium med tanke på vurdering av deling av idrettskretsen. På kommunalt nivå er dette kriteriet relatert til valgdeltakelse. I den grad det har overføringsverdi til vurdering av deling av kretsen, vil det være snakk om hvordan en eventuell deling påvirker idrettspolitisk engasjement, deltakelse og representasjon.

Lokalpolitisk styring er et relevant kriterium i den forstand at det handler om kretsens forutsetninger for å følge opp nasjonale og regionale prioriteringer og innsatsområder. Det handler også om forutsetninger for regional samhandling og mulighetene for å påvirke og utvikle den regionale idrettspolitikken. Et sentralt spørsmål vil her være om det er sammenfall eller ulikheter i interesser og prioriteringer mellom Vestfold og Telemark. Dette er spørsmål som også er relatert til det siste kriteriet: lokal identitet. Dersom det er ulike idrettspolitiske kulturer og identiteter, kan dette medføre at det blir mer krevende å enes om innsatsområder som kretsen skal prioritere. Dersom slike utfordringer ikke gjør seg gjeldende i vesentlig grad, kan det være en fordel å jobbe sammen om å forene og fronte felles interesser.

2. Gjennomføring

2.1 Analysemodell

Med utgangspunkt i den foregående gjennomgangen har vi laget en overordnet modell for gjennomføring av konsekvensutredningen (jf. Figur 1).

Figur 1 Overordnet modell for gjennomføring av konsekvensutredning.

Med utgangspunkt i kretsens ansvarsområder har vi forsøkt å analysere og vurdere forutsetninger og muligheter for å ivareta dem med dagen kretsstruktur og ved en eventuell deling. I den forbindelse har vi også sett på hvilke erfaringer man har gjort seg med oppgavehåndteringen etter at sammenslåingen av idrettskretsene fant sted. Avslutningsvis ser vi på mulige konsekvenser av en eventuell deling. Denne gjennomgangen munner ut i en samlet vurdering av fordeler og ulemper.

2.2 Datainnsamling

2.2.1 Intervjuer

En viktig del av datainnsamlingen har omfattet intervjuer. Vi har gjennomført personlige intervjuer med alle ansatte idrettskretsen. Dette omfatter åtte intervjuer, og disse intervjuene er gjennomført ved besøk til idrettskretsens lokaler. Videre har vi gjennomført telefonintervjuer/Teams-intervjuer med medlemmene av styret for kretsen og et varamedlem til styret. I tillegg har vi gjennomført tre intervjuer med representanter for Vestfold og Telemark fylkeskommune. Disse omfatter seksjonsleder kultur, idrett og friluftsliv samt prosjektledere for etableringen av nye Telemark og Vestfold fylkeskommuner. Vi har også gjennomført intervju med HR-ansvarlig i NIF for å innhente synspunkter fra sentralt hold på en eventuell deling av kretsen.

2.2.2 Spørreundersøkelse

I tillegg til intervjuer har vi gjennomført en spørreundersøkelse rettet til ledere av idrettslag, idrettsråd og særkretser/regioner. Disse fikk i «oppdrag» å svare på vegne av eget organisasjonsledd, og ble oppfordret til å involvere styret i sin organisasjon før de besvarte undersøkelsen. Spørreundersøkelsen er gjennomført med spørre- og rapporteringssystemet SurveyXact. Undersøkelsen ble sendt ut 7. september med svarfrist 23. september. Det ble gjennomført to purringer, 13. september og 20. september. I alt ble spørreskjemaet sendt til 649 e-postmottakene. Av disse var det 167 respondenter som svarte på undersøkelsen. Det tilsvarer en svarprosent på 25,7 prosent.

Dersom vi ser nærmere på hvordan svarprosentene fordeler seg på ulike typer organisasjoner, ser vi at svarprosent er lavest blant sær-idrettslagene. Det er disse det også er klart flest av. Her ligger svarprosenten på 18,6 prosent. Svarprosenten er langt høyere blant fleridrettslag (40,2 prosent), idrettsråd (47,8 prosent) og særkretser/regioner (51,5 prosent).

Tabell 2 Svarprosent blant ulike typer organisasjonsledd.

Organisasjon	Totalt antall	Antall svar	Svarprosent
Fleridrettslag	131	53	40,2
Sær-idrettslag	462	86	18,6
Idrettsråd	23	11	47,8
Særkretser/regioner	33	17	51,5

Med tanke på at spørreundersøkelsen har søkelys på konsekvenser av deling av idrettskretsen, er det av spesiell interesse å se hvorvidt det er skjevheter eller forskjeller i svarmateriale ut fra kommuner og den gamle fylkesgrensen mellom Telemark og Vestfold. Blant idrettsrådene er det 4 av 6 idrettsråd i Vestfold som har svart, mens det fra Telemark er 7 av 17 som har svart. Selv om det er flere av idrettsrådene fra Telemark som har svart, er svarprosenten høyere i Vestfold.

Når vi ser på svarfordelingen for idrettslag fordelt på kommune, ser vi at det er små forskjeller. Den prosentvise svarfordelingen samsvarer godt med den faktiske prosentvise fordelingen av idrettslag per kommune. Dersom vi summerer opp på fylkesnivå ser vi likevel at det er en viss forskjell. I Vestfold ligger svarandelen 8 prosentpoeng høyere enn det den faktiske fordelingen skulle tilsi, mens den ligger tilsvarende under for Telemark.

Tabell 3 Svarfordeling idrettslag fordelt på kommuner og gamle fylker.

Kommune	Antall idrettslag	Prosentvis fordeling	Antall idrettslag svart	Prosentvis fordeling	Differanse
BAMBLE	17	3 %	3	2 %	-1 %
DRANGEDAL	11	2 %	3	2 %	0 %
FYRESDAL	6	1 %	1	1 %	0 %
FAERDER	24	4 %	9	6 %	2 %

HJARTDAL	4	1 %	0	0 %	-1 %
HOLMESTRAND	32	5 %	7	5 %	0 %
HORTEN	39	6 %	10	7 %	1 %
KRAGERØ	26	4 %	1	1 %	-4 %
KVITSEID	7	1 %	1	1 %	0 %
LARVIK	61	10 %	14	10 %	0 %
MIDT- TELEMARK	18	3 %	3	2 %	-1 %
NISSDAL	6	1 %	0	0 %	-1 %
NOME	15	2 %	5	4 %	1 %
NOTODDEN	30	5 %	7	5 %	0 %
PORSGRUNN	48	8 %	12	9 %	1 %
SANDEFJORD	68	11 %	19	13 %	2 %
SELJORD	5	1 %	0	0 %	-1 %
SILJAN	4	1 %	1	1 %	0 %
SKIEN	78	13 %	16	11 %	-1 %
TINN	17	3 %	2	1 %	-1 %
TOKKE	8	1 %	1	1 %	-1 %
TONSBERG	82	13 %	23	16 %	3 %
VINJE	9	1 %	3	2 %	1 %
	615	100 %	141	100 %	
Vestfold	306	49,8 %	82	58 %	8,4 %
Telemark	309	50,2 %	59	42 %	-8,4 %

Vi har forsøkt å ta hensyn til skjevhetene i datamaterialet der det er relevant. Ellers er det verdt å merke seg at det blant de som har svart, er en relativt stor andel som har svart «vet ikke» på spørsmålene. Det kan tyde på at disse ikke har hatt tilstrekkelig kontakt med kretsen etter sammenlåingen til å kunne gjøre seg opp en mening om fordeler og ulemper ved en eventuell deling. Det kan også være en forklaring på at det er en relativt stor andel som ikke har svart på undersøkelsen, først og fremst blant særiddrettslagene.

2.2.3 Annen dokumentasjon

Fra idrettskretsen har vi fått tilgang på relevante utredninger, planer, avtaler, strategier og oversikter over økonomiske disponeringer. Dette har vært et viktig faktagrunnlag for gjennomføring av konsekvensutredningen. Vi har også benyttet data som er samlet inn gjennom Norsk idrettsindeks. Norsk idrettsindeks er en oversikt over idrettsaktivitet og idrettsanlegg i Norge utviklet av Telemarksforskning.²

² <https://idrettsindeks.no/>

3. Økonomi

I dette kapitlet gjør vi først rede for økonomiske nøkkeltall i henholdsvis Vestfold idrettskrets og Telemark idrettskrets før sammenslåingen. Deretter gjør vi rede for den økonomiske utviklingen i Vestfold og Telemark idrettskrets etter sammenslåingen.

3.1 Økonomi i de to kretsene før sammenslåingen

Økonomisk soliditet er en forutsetning for forsvarlig drift og aktivitet. Vi begynner dette kapitlet med å se på økonomien i de to gamle kretsene før sammenslåingen.

De samlede driftsinntektene i de to kretsene var relativt like i begge kretser i 2019, det siste regnskapsåret før sammenslåingen. Vestfold idrettskrets hadde da samlede driftsinntekter på 7,2 mill. kr, mens Telemark idrettskrets hadde samlede driftsinntekter på 7,9 mill. kr.

Brorparten av driftsinntektene i begge kretser, består av ulike tilskudd. Vestfold idrettskrets mottok i 2019 tilskudd på til sammen 6,2 mill. kr, og Telemark idrettskrets mottok tilskudd på til sammen 6,1 mill. kr.

En del av tilskuddene er midler kretsene søkte på og mottok, og som understøtter diverse tiltak, prosjekter og tidsavgrensede satsinger. Dette er variable inntekter som ikke har innvirkning på driften av kjernevirksomheten til kretsene. Kretsene mottok også variable tilskudd fra enten NIF, fylke eller andre fra år til år. Dette er midler som forvaltes videre til organisasjonsledd uten at det heller har innvirkning på idrettskretsens drift og kjernevirksomhet.

De viktigste inntektskildene for selve driften av kretsens kjernevirksomhet er rammetilskuddene fra NIF og fra fylkeskommunen. I tillegg legger størrelsen på kompetansetilskuddet fra NIF føringer for hva kretsen har muligheter for å gjennomføre av kurs- og kompetansehevings-tilbud ut mot organisasjonsleddene gjennom året. Kompetansemidlene går med andre ord ikke til selve driften av idrettskretsen, men størrelsen på tilskuddet påvirker aktiviteten fra kretsens side ut mot organisasjonsleddene i fylke(ne). Midlene går typisk til honorarer til veiledere, bevertning, leie av lokaler, reisekostnader, samlinger med overnattinger mv. Kompetansetilskuddet tildeles i stor grad ut fra tre kriterier; geografi og areal, antall idrettslag og idrettsråd i den enkelte krets.

I 2019 utgjorde ramme- og kompetansetilskuddene fra NIF og rammetilskuddet fylkeskommunene til de to kretsene følgende beløp:

Tabell 4 Rammetilskudd og kompetansetilskudd til de to gamle kretsene i regnskapsåret 2019. Tall i hele kr.

	Vestfold idrettskrets, 2019	Telemark idrettskrets, 2019
Rammetilskudd fra NIF	1 786 108	1 856 953
Kompetansetilskudd fra NIF	297 102	287 527
Rammetilskudd fra gamle Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune	2 791 000 ³	1 956 310
Sum totalt	3 088 102	2 243 837

Samlet sett ser vi at rammetilskuddet og kompetansetilskuddet fra NIF var relativt likt for de to idrettskretsene. Vestfold fylkeskommune bidro med et noe høyere tilskuddsbeløp til Vestfold idrettskrets sammenlignet med hva Telemark fylkeskommune bidro med til Telemark idrettskrets.

Når det gjelder kostnader, så var personalkostnadene omtrent like i begge kretser, 3,1 mill. kr. Under posten andre driftskostnader, hadde Vestfold idrettskrets (4,9 mill. kr) vesentlig høyere kostnader sammenlignet med Telemark idrettskrets (3,5 mill. kr). Forskjellen dreier seg i hovedsak om drift og vedlikehold av Idrettens hus i Sandefjord. Her må det imidlertid også nevnes at Vestfold idrettskrets hadde drøyt 400 000 kr i leieinntekter.

3.2 Økonomi i Vestfold og Telemark idrettskrets etter sammen- slåingen

Som påpekt i forrige avsnitt: De viktigste inntektskildene for driften av kretsen kjernevirksomhet er rammetilskuddene fra NIF og fra fylkeskommunen. I tillegg legger størrelsen på kompetansetilskuddet fra NIF føringer for hva kretsen har muligheter for å gjennomføre av kurs- og kompetansehevingstilbud ut mot organisasjonsleddene.

I tabellen under viser vi nivået på ramme- og kompetansetilskuddene til Vestfold og Telemark idrettskrets i regnskapsåret 2021, og de samlede ramme- og kompetansetilskuddene til de to gamle kretsene mottok i regnskapsåret 2019. Tilsvarende viser vi også de totale tilskuddsinntektene og driftsinntektene for begge år.

³ Rammetilskuddet fra Vestfold fylkeskommune inkluderte midler til Vestfold Toppidrett som ble internt budsjettert med ramme på 560 000 kr

Tabell 5 Samlede rammetilskudd og kompetansetilskudd, sum tilskudd og sum driftsinntekter til de to gamle kretsene i regnskapsåret 2019 samt tilsvarende tilskudd og driftsinntekter til nye Vestfold og Telemark idrettskrets i 2021. Tall i hele kr.

	Vestfold og Telemark idrettskretser, 2019	Vestfold og Telemark idrettskrets, 2021
Rammetilskudd fra NIF	3 643 061	3 655 162
Kompetansetilskudd fra NIF	584 629	396 446
Fylkeskommunale rammetilskudd	4 747 310	4 387 894
Sum ramme- og kompetansetilskudd	8 975 000	8 439 502
Sum tilskudd	12 343 503	12 470 299
Sum driftsinntekter	15 113 817	15 384 515

Som tabellen viser: De to gamle idrettskretsene mottok til sammen drøyt 8,9 mill. kr i ramme- og kompetansetilskudd i regnskapsåret 2019. Til sammenlikning mottok nye Vestfold og Telemark idrettskrets 8,4 mill. kr i ramme- og kompetansetilskudd i regnskapsåret 2021. Det skyldes primært et lavere rammetilskudd fra fylkeskommunen, men delvis også et noe lavere kompetansetilskudd fra NIF.

Selv om rammetilskuddet fra Vestfold og Telemark fylkeskommune er noe lavere i 2021, må det samtidig nevnes at fylkeskommunen økte andre tilskudd med 1,1 mill. kr i samme periode. Fylkeskommunen har med andre ord til en viss grad vridd sine tilskudd fra tilskudd til drift og over på tilskudd til særskilte satsinger og prosjekter. De samlede tilskuddsmidlene fra fylkeskommunen økte med om lag 800 000 kr fra 2019 til 2021.

Sett under ett mottok Vestfold og Telemark idrettskrets omtrent like mye i tilskudd i 2021 (12,4 mill. kr), som de to gamle kretsene mottok til sammen i 2019 (12,3 mill. kr). Her har vi også inkludert tilskudd fra andre aktører.

De totale driftsinntektene i den nye kretsen var på 15,3 mill. kr i 2021. Også det er omtrent på samme nivå som de samlede driftsinntektene til de to gamle kretsene i 2019 (15,1 mill. kr).

Når det gjelder utgifter, så har vi i tabellen under summert opp totale lønns- og personalkostnader for den nye kretsen, sett opp mot lønns- og personalkostnader i de to gamle kretsene i 2019.

Tabell 6 Lønns- og personalkostnader. Totalt (i hele kroner) og i prosent av driftsinntekter. Tall fra årsregnskap i 2019 og 2021.

	Telemark 2019	Vestfold 2019	Vestfold og Telemark 2021
Lønns- og personalkostnader i hele kr	3 129 838	3 107 925	6 731 687
Lønns- og personalkostnader i prosent av driftsinntekter	40 %	43 %	44 %

Som det kommer frem av tabellen, har lønns- og personalkostnadene holdt seg relativt stabile etter sammenslåingen, sammenliknet med før. I 2019 utgjorde lønns- og personalkostnader 40 prosent av Telemark idrettskrets sine samlede driftsinntekter. I Vestfold idrettskrets utgjorde lønns- og personalkostnader 43 prosent av driftsinntektene. I 2021 utgjorde lønns- og personalkostnader 44 prosent av den nye kretsen sine samlede driftsinntekter.

Kretsen har en viktig rolle med å stimulere til aktivitet ute i idretten. Dette gjøres blant annet ved å gi tilskudd til særforbund, særkretser, idrettsråd, idrettslag og andre organisasjoner. I Tabell 7 ser vi på hvordan utgiftene til slike tilskudd var i henholdsvis 2019 og i 2021.

Tabell 7 Tilskudd fra idrettskretsen til særforbund, særkretser, idrettsråd, idrettslag og andre organisasjoner. Totalt (i hele kroner) og i prosent av driftsinntekter. Tall fra årsregnskap i 2019 og 2021.

	Telemark 2019	Vestfold 2019	Vestfold og Tele- mark 2021
Tilskudd i hele kr	1 347 500	914 514	2 764 000
Tilskudd i prosent av driftsinntekter	17 %	13 %	18 %

Telemark idrettskrets ga i 2019 drøyt 1,3 mill. kr i tilskudd til særforbund, særkretser, idrettsråd, idrettslag og andre organisasjoner. Det utgjorde til sammen 17 prosent av kretsens totale driftsinntekter. Summen for Vestfold idrettskrets i 2019 var drøyt 900 000 kr, hvilket utgjorde 13 prosent av kretsens totale driftsinntekter. I 2021 ga Vestfold og Telemark idrettskrets til sammen drøyt 2,7 mill. kr i slike tilskudd. Det utgjorde 18 prosent av kretsens driftsinntekter. En marginalt større andel av kretsens driftsinntekter gikk med andre ord til denne typen tilskudd, sammenliknet med situasjonen i de to gamle kretsene før sammenslåingen. Totalsummen til slike tilskudd har imidlertid også økt med drøyt 500 000 kr fra 2019 til 2021.

3.3 Oppsummerende vurdering

Rammetilskuddene fra NIF og fylkeskommunen utgjør de viktigste midlene til å drifte kjernevirksomheten til idrettskretsen. Rammetilskuddet fra NIF har holdt seg på samme nivå etter sammenslåingen, som før. Rammetilskuddet fra Vestfold og Telemark fylkeskommune er noe lavere etter sammenslåingen, sett opp mot de samlede rammetilskuddene de to gamle fylkeskommunene bevilget til de to gamle kretsene i 2019. Vestfold og Telemark fylkeskommune har imidlertid økt andre tilskudd til kretsen. Til en viss grad kan vi si at fylkeskommunen har vridt noe av sine tilskudd fra drift og over på særskilte prosjekter og satsinger. Den totale tilskuddssummen idrettskretsen mottar fra fylkeskommunen, er høyere etter sammenslåingen, sammenliknet med hva de to kretsene til sammen mottok i 2019.

Sett under ett mottok Vestfold og Telemark idrettskrets omtrent like mye i tilskudd i 2021 (12,4 mill. kr), som de to gamle kretsene mottok til sammen i 2019 (12,3 mill. kr). Her har vi også inkludert tilskudd fra andre aktører.

Den nye kretsens totale driftsinntekter var på 15,3 mill. kr i 2021. Også det er omtrent på samme nivå som de samlede driftsinntektene til de to gamle kretsene i 2019 (15,1 mill. kr).

Lønns- og personalkostnadene har etter sammenslåingen holdt seg på omtrent samme nivå som før sammenslåingen. Totale tilskudd fra idrettskretsen og ut til særforbund, særkretser, idrettsråd, idrettslag og andre organisasjoner har økt med ca. 500 000 kr etter sammenslåingen.

Den nye kretsen har eksistert i for kort tid til at det er mulig å fastslå store gevinster i form av økonomi og effektivitet. Det var heller ikke målet med sammenslåingen.

I tillegg til at man har opprettholdt, og til dels økt tilskuddsnivået etter sammenslåingen, har sammenslåingen gitt grunnlag for mer effektiv utnyttelse av ressursene sammenlignet med om man var to organisasjoner. Med det mener vi at man har lagt grunnlag for å hente ut stordriftsfordeler gjennom en mer effektiv administrasjon og tjenesteproduksjon.

Erfaringer fra tidligere sammenslåingsprosesser tilsier at det er størst effektiviseringspotensial knyttet til administrasjon. Dette fordi man gjennom en sammenslåing som dette får ett styre og én administrasjon, og man unngår doble funksjoner, oppgaver, rutiner og system på ulike områder. Dette er nærmere omtalt i kapittel 6.

Det økonomiske aspektet knyttet til lokaler for kretsens administrasjon ved en eventuell deling er omtalt nærmere i kapittel 7.

4. Lokalisering

I dette kapitlet gjør vi først rede for lokalisering (administrasjonssted) i henholdsvis Vestfold idrettskrets og Telemark idrettskrets før sammenslåingen. Deretter gjør vi rede for lokalisering etter sammenslåingen, herunder også selve lokaliseringsprosessen.

4.1 Lokalisering før sammenslåingen

Før sammenslåingen holdt Vestfold idrettskrets til ved Idrettens hus i Sandefjord, mens Telemark idrettskrets holdt til på Skagerak Arena i Skien. Mens Idrettens hus i Sandefjord var eid av Vestfold idrettskrets⁴, leide Telemark idrettskrets lokalene på Skagerak Arena.

Begge kretser var samlokalisert med andre organisasjoner fra idretten og frivilligheten mer generelt. I tillegg til Vestfold idrettskrets holdt en rekke andre frivillige organisasjoner og enkeltmannsforetak til i Idrettens hus i Sandefjord, herunder blant annet Norges Musikkorps Forbund Sør, Norges Korforbund Vestfold og Telemark, Vestfold Kulturnettverk, Norges Bedriftsidrettsforbund, Buskerud og Vestfold Bedriftsidrettskrets, Norsk kulturskoleråd, Vestfold kulturnettverk, Krohn Form/Vikingkultur m.fl.

På Skagerak Arena i Skien delte Telemark idrettskrets hus med administrasjonen i Odds Ballklubb, NFF Telemark, Vestfold og Telemark Skikrets, Olympiatoppen Østlandet, Bordtennisforbundet, Telemark Bedriftsidrettskrets, Golfforbundet m.fl.

4.2 Lokalisering etter sammenslåingen

4.2.1 Om lokaliseringsprosessen

I tråd med NIFs nasjonale veileder for sammenslåingsprosesser av kretsene, var det et mål å tidlig avklare lokaliseringsspørsmålet for administrasjonen i den nye kretsen. Tilbake i 2018–19 startet interimsstyret jobben. Det ble avholdt dialogmøter med særiddretter og idrettsråd som gav klare signaler på at det mest fornuftige, både faglig og økonomisk, ville være å samle administrasjonen i den nye kretsen på ett sted (Vestfold og Telemark idrettskrets, 2021). Interimsstyret vedtok samlokalisering våren 2019, men ikke hvor den nye administrasjonen skulle ha tilhold.

Høsten 2019 besluttet interimsstyret at arbeidet og prosessen med lokalisering skulle overføres til det valgte styret for nye Telemark og Vestfold idrettskrets. Vinteren og våren 2020 ble det nedsatt en arbeidsgruppe og en plan for arbeidet. Flere alternative lokasjoner både i Skien, Porsgrunn, Larvik og Sandefjord ble vurdert. Av disse pekte Kjølnesparken i Porsgrunn og Idrettens Hus i Sandefjord seg ut, basert på en totalvurdering der både økonomi, fasiliteter,

⁴ Idrettens hus i Sandefjord er fortsatt eid av Vestfold og Telemark idrettskrets.

utviklingsmuligheter, faglige omgivelser, attraktivitet, infrastruktur og geografisk lokalisering inngikk. Styret vedtok høsten 2021 å gå videre med disse to alternativene. De to lokasjonene ga tre alternativer, 1) eie Idrettens hus i Sandefjord, 2) selge idrettens hus til Sandefjord kommune og inngå leieavtale og 3) leie lokaler i Kjølnesparken i Porsgrunn. Våren 2021 vedtok styret at lokasjonen for administrasjonen skulle legges til Kjølnesparken i Porsgrunn (styresak 47/21). Lokaliseringsspørsmålet har med andre ord tatt mye tid og ressurser, og det har vært ulike oppfatninger underveis i prosessen, både i styret, i administrasjonen og «ute» i idretten i fylket. Det er imidlertid ikke unikt for akkurat denne sammenslåingsprosessen at lokalisering skaper debatt. Tvert imot er det mer regelen enn unntaket.

Fra 1. januar 2022 og frem til nye lokaler på Kjølnes i Porsgrunn står klare, har hele administrasjonen i den nye kretsen tilhold på Idrettens Hus i Sandefjord. Vestfold og Telemark er med den eneste kretsen som har foretatt en samlokalisering i forbindelse med strukturendringene i kjølvannet av regionreformen.

4.3 Oppsummerende vurdering

Fra Idrettens Hus i Sandefjord til Kjølnes i Porsgrunn er det 42 km, og det tar ca. 35 minutter å kjøre med bil. En samlokalisering innebærer at enkelte idrettslag, idrettsråd og særkretser vil få noe lengre reisevei dersom de skal delta på fysiske møter eller aktiviteter i lokalene til kretsen. Andre vil få noe kortere reisevei enn i dag.

I spørreskjemaet til organisasjonsleddene har vi spurt åpent om hva kretsen ivaretar på en god måte i dag, og hva de kan bli bedre på. Tilbakemeldingene som går på lokasjon, er ikke entydige. Enkelte opplever at kretsen er blitt for stor, at avstanden til administrasjonen er blitt større, at det er langt å reise på kurs og seminarer mv. Andre gir tilbakemelding om at kretsen er tilgjengelig, oppsøkende og på tilbudssiden når det gjelder informasjons-, kurs-, skolerings- og kompetansehevingsvirksomhet. Ikke minst er det flere som peker på at kursaktiviteten har gått opp som følge av mulighetene som ligger i digitale treffpunkter, og at det uansett er lettere å delta en time eller to på et digitalt arrangement enn å sette av en hel kveld til et fysisk treff.

Også de ansatte i kretsen gir uttrykk for at de er mye ute i sin jobbhverdag, men og at de har mange digitale treffpunkter med organisasjonsleddene. Slik sett, og ikke minst i lys av erfaringer fra koronapandemien, kan en si at hvorvidt kretsen har tilhold i Sandefjord eller i Grenland er av mindre betydning enn det var for kun noen få år siden. Fysisk nærhet mellom et administrasjonssted og organisasjonsleddene er blitt mindre viktig.

5. Organisering, bemanning og oppgavehåndtering

I dette kapitlet gjør vi først rede for organisering og bemanning i idrettskretsen(e) før og etter sammenslåingen. Derneft gjør vi nærmere rede for erfaringer knyttet til oppgavehåndtering og ansvarsområder før og etter sammenslåingen, herunder spesielle effekter som følge av sammenslåingen.

5.1 Organisering og bemanning før sammenslåingen

Før sammenslåingen var bemanningen, antall ansatte, omtrent lik i de to gamle kretsene. Inkludert organisasjonssjefer var det fem ansatte i gamle Vestfold idrettskrets og fire i gamle Telemark idrettskrets. Av de fem ansatte i Vestfold idrettskrets jobbet imidlertid én med paraidrett på tvers av de to fylkene, også før sammenslåingen.

I begge fylker var arbeidet konsentrert om idrettskretsenes kjernevirksomhet. Det omfatter lov-pålagte oppgaver og saker av felles interesse for idretten, særskilte idrettspolitiske innsatsområder på fylke- og kommunenivå, service og støtteoppgaver overfor idrettslag, idrettsråd og særkretser når det gjelder idrettsanlegg, kompetanseutvikling og aktivitet generelt, så vel som informasjons- og opplysningsarbeid. Sistnevnte handler for eksempel om verdiarbeid og verdiskapning, barneidrett, doping, seksuell trakassering og varsling, integrering, inkludering og mangfold.

Når det gjelder særskilte idrettspolitiske innsatsområder var det en viss forskjell i gamle Vestfold og Telemark. Mens man i Vestfold har hatt en spesifikk satsing på toppidrett og oppfølging av unge talenter, har man i Telemark hatt et bredere folkehelseperspektiv i idrettspolitikken. Det gjelder ikke minst gjennom satsingen Aktiv365 der målet er å bidra til mer fysisk aktivitet i skolen.

Blant informantene som jobbet i de to kretsene før sammenslåing, gis det uttrykk for at man håndterte kjerneoppgavene på en god måte, og at idrettslag, idrettsråd og særkretser stort sett var fornøyd med oppfølgingen og bistanden fra kretsen. Samtidig er det en gjennomgående tilbakemelding at man jobbet nokså «bredt». Med det mener vi at hver enkelt medarbeider i kretsen hadde ansvar for å følge opp relativt mange oppgaver og ansvarsområder. Fordelen med å jobbe med et bredt spekter av arbeidsoppgaver, er at den enkelte får en variert arbeidshverdag og innsikt i flere av de ulike områdene og problemstillingene kretsen jobber med. Ulempen er at det gir begrensede muligheter for spesialisering, herunder jobbe dedikert med å følge opp hvert enkelt ansvarsområde. Flere gir videre uttrykk for at både fag- og arbeidsmiljøet var godt, men samtidig lite.

Blant ansatte med tilhørighet til de gamle kretsene blir det også kommentert at det ikke var noe spesielt ønske om sammenslåing av idrettskretsene sett fra kretsenes side, men at dette var noe som var bestemt sentralt. Fra NIF sentralt får vi opplyst at vedtaket om at kretsene skulle følge

de nye fylkesgrensene, var begrunnet med at det ville være uheldig dersom man endte opp med to konkurrerende idrettskretser innenfor det samme fylket. Når fylkene nå deles, blir situasjonen en annen. Dersom Vestfold og Telemark idrettskrets består, vil det være en krets som forholder seg til to fylkeskommuner. Fra NIFs side vil det være naturlig at kretsene selv vurderer hva som er hensiktsmessig inndeling.

Som grunnlag for å vurdere konsekvenser av en eventuell deling, vil vi i det følgende beskrive organisering og bemanning etter sammenslåingen, og deretter gi en helhetlig og systematisk oversikt over erfaringene man har med organisering, bemanning og oppgavehåndtering etter sammenslåingen av kretsene. Vi begynner gjennomgangen med en kort beskrivelse av organisering og bemanning etter sammenslåingen.

5.2 Organisering og bemanning etter sammenslåingen

Tabell 8 gir en oversikt over dagens oppgaver og ansvarsområder i administrasjonen i Vestfold og Telemark idrettskrets.

Tabell 8 Dagens oppgaver og ansvarsområder i administrasjonen.

Stilling	Ansvarsområder
Organisasjonssjef	Styrearbeid og planer, rammebetingelser og økonomi, personal, idrettspolitik, organisasjonssaker, media og representasjon.
Prosjektleder Aktiv365	Drift og utvikling, utdanning og kursing, instruktør oppfølging, nettverksbygging, søknad og rapportering.
Seniorrådgiver Lov og organisasjon	Organisasjonssaker, opptak/nedleggelse og endringer IL/IR, dispensasjonssøknader, momskompensasjon oppfølging og kontroll, konfliktsaker, varslingsaker, medlemsundersøkelser, Vestfold og Telemark toppidrett, Idrettens Hus i Sandefjord.
Rådgiver Arrangement og verdiarbeid	Idrettens festaften, arrangement, verdiarbeid, inkludering i idrettslag, nyhetsbrev, kommunikasjon og informasjon, NM-veka 2022 mv.
Rådgiver Kommunikasjon og digitalisering	Kompetanse, digitalisering - idrettens medlemssystem, idrettsråd
Rådgiver Kompetanse og utvikling	Kurs og kompetansehevende tiltak, klubbveiledning og klubbesøk, barne- og ungdomsidrett, integrering og inkludering, økonomiske barrierer.
Rådgiver anlegg, idrettsråd og idrettspolitik	Idretts- og anleggspolitik (regionalt/lokalt), regional anleggsplan, spillemiddelfordeling anlegg, anleggskurs, seminarer og konferanser, idrettsråd og lokale aktivitetsmidler (LAM).
Parakonsulent	Paraidrett (idrett for mennesker med funksjonsnedsettelse), klubb utvikling med fokus på tilrettelegging for paraidrett, inkludering og Grenseløse paraidrettsdager. Rekruttering og utvikling, kurs og kompetanse, nettverksbygging og utstyrformidling.

Rådgiver Kommunikasjon og digitalisering

Nettside/web, Info-/nyhetsbrev, sosiale medier – Facebook, Instagram og Twitter, kommunikasjonsplan, Idrettens systemer og verktøy, veiledning og support, Personvern/GDPR

Ved at Vestfold og Telemark idrettskretser er slått sammen, har det blitt flere ansatte å fordele oppgaver på. Det gjør at ansatte kan gå mer i dybden og konsentrere seg om noen oppgaver i stedet for å være generalister som må dekke et bredt spekter av oppgaver og ansvarsområder.

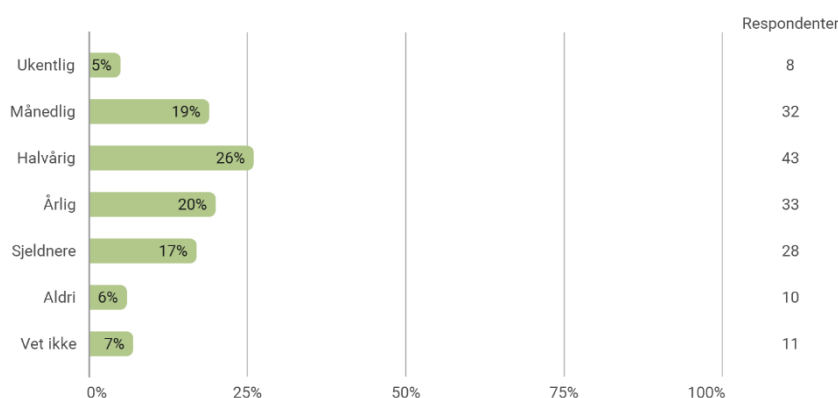
Hvordan idrettskretsen evner å håndtere sine oppgaver og ansvarsområder, er viktig som grunnlag for å vurdere konsekvenser av en eventuell deling. I påfølgende avsnitt skal vi se nærmere på hvordan oppgavene er håndtert etter sammenslåingen. Vi vil ta utgangspunkt i spørreundersøkelsen til idrettslag, -råd og særkretser og diskutere disse resultatene ut fra synspunkter som har kommet fram gjennom intervjuene.

5.3 Oppgavehåndtering etter sammenslåingen

5.3.1 Organisasjonsleddene benytter seg av et bredt spekter av støttefunksjoner og tilbud fra kretsen

En sentral del av idrettskretsens virke handler om å følge opp idrettslag, idrettsråd og særkretser, herunder bidra til kompetanseheving, stimulere til aktivitet, svare ut spørsmål mv. Vi har derfor forsøkt å kartlegge hvordan denne oppfølgingen og samhandlingen foregår og oppleves, og hvilke konsekvenser en eventuell deling vil ha i dette spørsmålet.

Vi begynner med å se på kontakthypighet mellom idrettskretsen og organisasjonsleddene. Alle mottakere av spørreundersøkelsen (idrettslag, idrettsråd og særkretser) ble spurt hvor ofte de har kontakt med administrasjonen i kretsen. Svarene er gjengitt i Figur 2.

Figur 2 Hvor ofte har din organisasjon (idrettslag, idrettsråd, særkrets) kontakt med Vestfold og Telemark idrettskrets? Prosent.

Som det kommer frem av figuren over, varierer kontakthypigheten mellom organisasjonsleddene og idrettskretsen betydelig. Det mest vanlige er at organisasjonsleddene har kontakt med idrettskretsen en eller to ganger i året. Til sammen oppgir nesten halvparten av respondentene

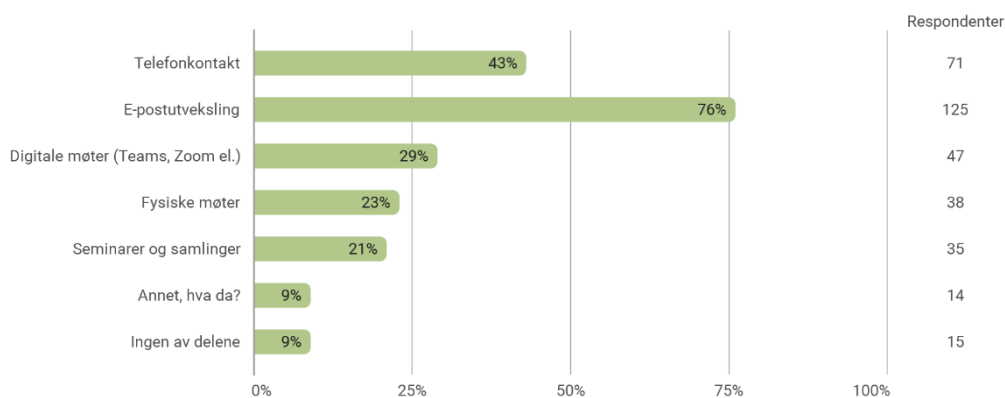
(45 prosent) at de har kontakt med kretsen omtrent en til to ganger i året (årlig/halvårig). Snaut en av fire (23 prosent) respondenter oppgir at de sjelden eller aldri har kontakt med administrasjonen. Omtrent like mange (24 prosent) oppgir imidlertid at de har relativt hyppig kontakt med administrasjonen, dvs. månedlig eller ukentlig.

Når vi ser på besvarelsene om kontakthypighet fordelt på fylke, er det noen forskjeller. Blant respondentene i gamle Telemark er det en høyere andel (31 prosent) som oppgir at de har hyppig kontakt (ukentlig eller månedlig) med administrasjonen i kretsen, sammenliknet med i Vestfold. Blant respondentene i Vestfold er det kun 17 prosent som oppgir at de har ukentlig eller månedlig kontakt med idrettskretsen.

Det er også visse forskjeller mellom ulike typer organisasjonsledd. Sær-idrettslagene er de som i minst grad har kontakt med kretsen. Kun 15 prosent av disse oppgir at de har ukentlig eller månedlig kontakt med kretsen. Det er grunn til å tro at disse til en viss grad har kontakt med, og følges opp av egen særkrets. Blant fleridrettslagene er andelen som oppgir at de har hyppig kontakt med kretsen, noe høyere, 26 prosent. Enda høyere er den blant særkretser/regioner, der 39 prosent oppgir at de ukentlig eller månedlig er i kontakt med kretsen. Idrettsrådene har desidert hyppigst kontakt med idrettskretsen. Hele 75 prosent av idrettsrådene som har besvart undersøkelsen, oppgir at de har ukentlig eller månedlig kontakt.

Funnene fra spørreundersøkelsen sammenfaller med funnene og inntrykkene fra intervjuene med de ansatte. Det er idrettsrådene som er aller mest aktive ovenfor kretsen, mens idrettsrådene igjen har mye kontakt opp mot idrettslagene i sin kommune. Som det kommer frem av figuren over, er det selvsagt noe variasjon. Også en del idrettslag har mye kontakt med kretsen.

Vi har videre spurt om hva slags type kontakt organisasjonsleddene har med kretsen.

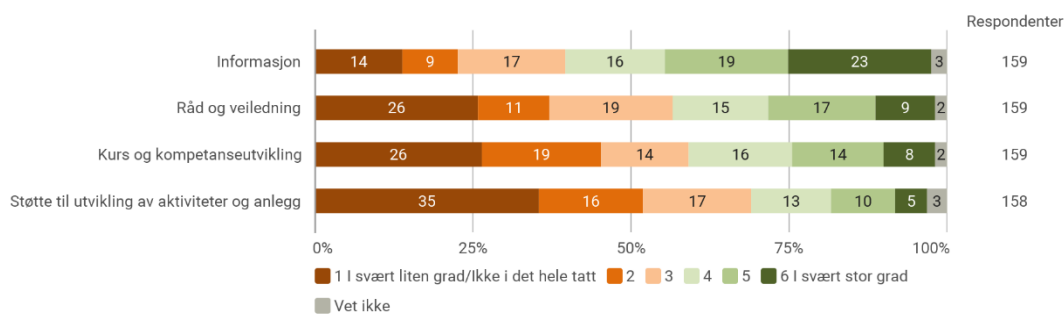
Figur 3 Hva slags type kontaktpunkter har din organisasjon (idrettslag, idrettsråd og særkrets) med idrettskretsen? Prosent.

Organisasjonsleddene har først og fremst kontakt med idrettskretsen via e-post (76 prosent), telefon (43 prosent) og gjennom digitale møter (29 prosent). Flere oppgir imidlertid også at de har fysiske møter (23 prosent) med kretsen og/eller at de deltar på seminarer og samlinger i regi av kretsen (21 prosent). Når det gjelder fysiske møter, seminarer og samlinger, så kommer det frem fra intervjuene med administrasjonen i kretsen at en del av dette skjer på ulike steder rundt om i fylket. Det kan for eksempel være at administrasjonen er ute og holder kurs i ulike regioner og kommuner, er på anleggsbefaring, klubbbesøk eller deltar på årsmøter eller styremøter i det

enkelte idrettslag eller -råd. All fysisk møtevirksomhet skjer med andre ord ikke i idrettskretsens lokaler.

I dette spørsmålet er det ikke veldig store forskjeller i tilbakemeldingene på tvers av type organisasjonsledd. Unntaket er at idrettsråd peker seg ut ved at de i større grad benytter seg av alle de ulike formene for kontaktpunkter opp mot idrettskretsen, sammenliknet med både idrettslag og særkretser/regioner.

Vel så viktig som kontakthypighet og type kontaktpunkter, er hva slags type støtte/tilbud organisasjonsleddene i størst grad benytter seg av. Svarene på dette spørsmålet er gjengitt i Figur 4.

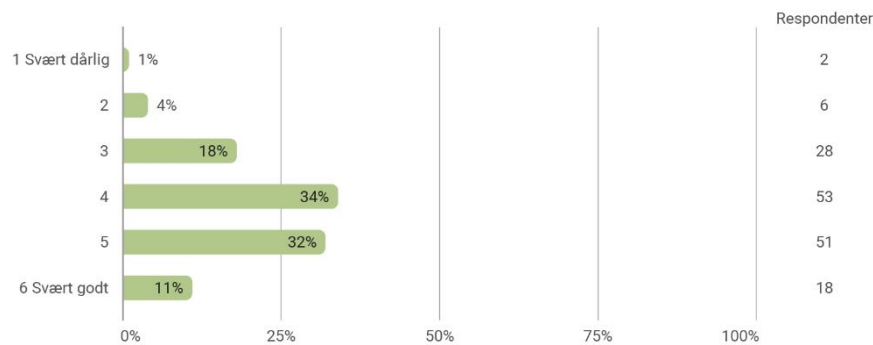
Figur 4 Hva slags type støtte/tilbud fra idrettskretsen er det din organisasjon (idrettslag, idrettsråd eller særkrets) i størst grad benytter seg av? Prosent.

Helhetsinntrykket er at organisasjonsleddene, tross alt, benytter seg av et bredt spekter av støtte og ulike tilbud i regi av kretsen. Flest oppgir at de i stor eller svært stor grad (svarkategori 5–6) benytter seg av informasjon fra kretsen (42 prosent). Derneft følger i synkende rekkefølge råd og veiledning (26 prosent), kurs og kompetanseutvikling (22 prosent) og støtte til utvikling av aktiviteter og anlegg (15 prosent).

Vi har videre spurt organisasjonsleddene åpent om de mottar andre former for støtte eller tilbud fra administrasjonen. Det som her peker seg ut, er hjelp til tolking av idrettens lovverk, rådgivning i forbindelse med gjennomføring av årsmøter, kunnskap og veiledning i lokale spørsmål, veiledning og støtte i forbindelse med arrangement, brukerstøtte på idrettens IT-systemer mv.

5.3.2 De som har mest kontakt med idrettskretsen, er også mest fornøyd med hvordan kretsen ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder

Vi har spurt respondentene hvorvidt de opplever at Vestfold og Telemark idrettskrets per i dag ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder på en god måte (Figur 5).

Figur 5 I hvilken grad mener du at Vestfold og Telemarks idrettskrets ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder på en god måte? Skala fra 1-6, der 6 er svært godt og 1 svært dårlig. Prosent.

Som det kommer frem av figuren, er det et klart flertall som befinner seg på den positive enden av skalaen. Sagt på en annen måte: 77 prosent mener, alt i alt, at kretsen ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder på en god måte (svaralternativ 4-6). Snaut 23 prosent mener, alt i alt, at kretsen ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder på en dårlig måte. Bare fem prosent mener kretsen ivaretar sine oppgaver svært dårlig (svaralternativ 1-2). Også gjennomsnittsskåren befinner seg klart på den positive enden av skalaen, dvs. 4,3.

Det er ikke veldig store forskjeller i vurderingene blant organisasjonsleddene i henholdsvis gamle Vestfold og Telemark. Gjennomsnittsskåren er omtrent helt lik. Blant organisasjonsleddene i gamle Telemark er gjennomsnittsskåren 4,3, mens den blant organisasjonsleddene i gamle Vestfold er 4,2. Likevel, andelen som mener at kretsen ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder på en svært god måte (svaralternativ 5-6) er noe høyere i gamle Telemark (49 prosent) enn i gamle Vestfold (41 prosent).

På tvers av ulike typer organisasjonsledd er det litt større variasjon, noe tabellen under indikerer.

Tabell 9 I hvilken grad mener du at Vestfold og Telemarks idrettskrets ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder på en god måte? Gjennomsnittsskår og andel som mener kretsen ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder henholdsvis svært godt og svært dårlig. Svar gruppert etter type organisasjonsledd.

Type organisasjonsledd	Gjennomsnittsskår	Svært godt (%)	Svært dårlig (%)
Idrettsråd	4,8	75	8
Særkrets/region	4,3	30	5
Særidrettslag	4,3	49	8
Fleridrettslag	4,1	28	31

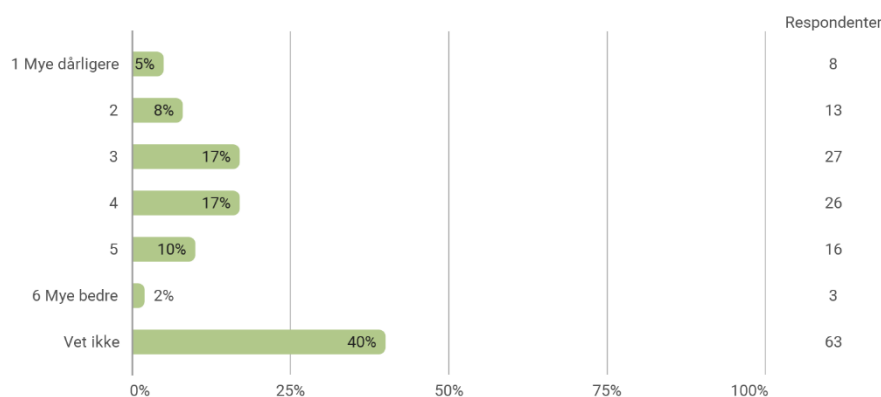
Her er det først og fremst verdt å merke seg at de som har mest kontakt med kretsen, idrettsrådene, også er mest positive til kretsens virke. Gjennomsnittsskåren blant idrettsrådene er 4,8. Hele 75 prosent av idrettsrådene mener idrettskretsen ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder på en svært god måte (svaralternativ 5-6). Kun åtte prosent mener kretsen ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder på en svært dårlig måte (svaralternativ 1-2).

Blant særkretser/regioner er gjennomsnittsskåren 4,3. 30 prosent av særkretsene mener kretsen ivaretar sine oppgaver på en svært god måte. Kun fem prosent av særkretsene/regionene mener kretsen ivaretar sine oppgaver på en svært dårlig måte. Også blant særidrettslagene er

gjennomsnittsskåren 4,3. 49 prosent av sær-idrettslagene er svært positive (5–6), og kun åtte prosent svært negative til kretsens virke.

Minst positive er fleridrettslagene, men også her er gjennomsnittsskåren på den positive enden av skalaen (4,1). Blant fleridrettslagene er det imidlertid omtrent like mange som er svært lite fornøyd med hvordan kretsen ivaretar sine oppgaver (31 prosent) sammenliknet med andelen som er svært fornøyd (28 prosent).

Videre har vi spurt hvordan organisasjonsleddene opplever at Vestfold og Telemark idrettskrets ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder i dag, sammenliknet med situasjonen før sammenslåingen. Svarene er gjengitt i Figur 6.

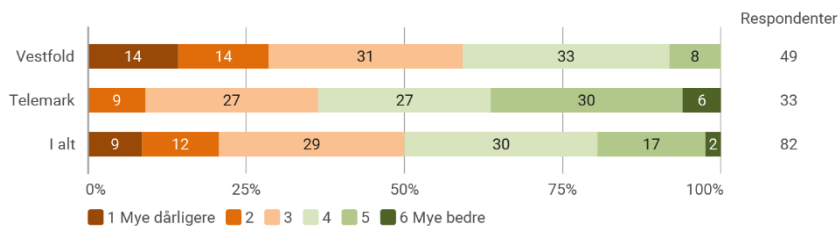

Figur 6 Hvordan opplever du at Vestfold og Telemark idrettskrets ivaretar sine oppgaver sammenliknet med situasjonen før sammenslåingen? Prosent.

Her er det først og fremst verdt å merke seg at hele 40 prosent har svart at de ikke vet, eller har noen formening om spørsmålet. Det indikerer at mange enten ikke har nok kontakt med kretsen, eller opplever at det har gått for kort tid siden sammenslåingen til at de vil eller kan uttale seg, noe vi omtaler nærmere i avsnitt 6.5. Det kan også være enkelte som har fungert såpass kort tid i sin rolle i idrettslaget, idrettsrådet eller særkrets til at de har erfaringer å bygge på.

Blant de som har uttalt seg, er gjennomsnittsskåren 3,4. Det kan tolkes i retning av at de fleste opplever at kretsen ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder omtrent like godt som før sammenslåingen. Videre er det til sammen 29 prosent som har svart at kretsen ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder bedre etter sammenslåingen enn før (svaralternativ 4–6). Omtrent like mange (30 prosent) er av motsatt oppfatning (svaralternativ 1–3). Med andre ord er det omtrent like mange som mener kretsens arbeid har blitt henholdsvis bedre og dårligere.

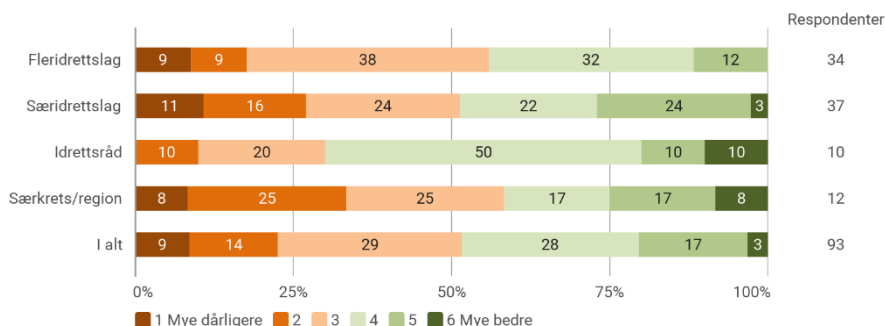
Det er noe ulike oppfatninger blant organisasjonsleddene i de to gamle fylkene (Figur 7).

Figur 7 Hvordan opplever du at Vestfold og Telemark idrettskrets ivaretar sine oppgaver sammenlignet med situasjonen før sammenslåingen? Svar gruppert etter fylke. Prosent.

Igjen er det først verdt å nevne at over 40 prosent av respondentene fra begge fylker svarer at de ikke vet. Utelater vi de som har svart *vet ikke*, er det blant respondentene i Telemark til sammen 63 prosent som mener kretsen ivaretar oppgaver og ansvar på bedre måter enn før sammenslåingen (svaralternativ 4–6), mens 36 prosent mener kretsen ivaretar oppgavene på en dårligere måte enn før sammenslåingen (svaralternativ 1–3). Det gir en gjennomsnittskår på 4,1. Blant respondentene i Vestfold er andelen som mener kretsen ivaretar oppgavene sine på bedre måter enn før, 41 prosent. Andelen som mener kretsen ivaretar oppgaver og ansvarsområder på dårligere måter enn tidligere, er 59 prosent. Det gir en gjennomsnittskår på 3,1. Det er altså et flertall blant respondentene i Telemark som mener situasjonen er blitt bedre etter sammenslåingen, mens det blant respondentene i Vestfold er et flertall som mener situasjonen er blitt dårligere etter sammenslåingen.

Når det gjelder ulike typer organisasjonsledd, så er det idrettsrådene som peker seg ut som mest positive (Figur 8). Som tidligere nevnt er det også idrettsrådene som har hyppigst kontakt med kretsen i ulike sammenhenger.

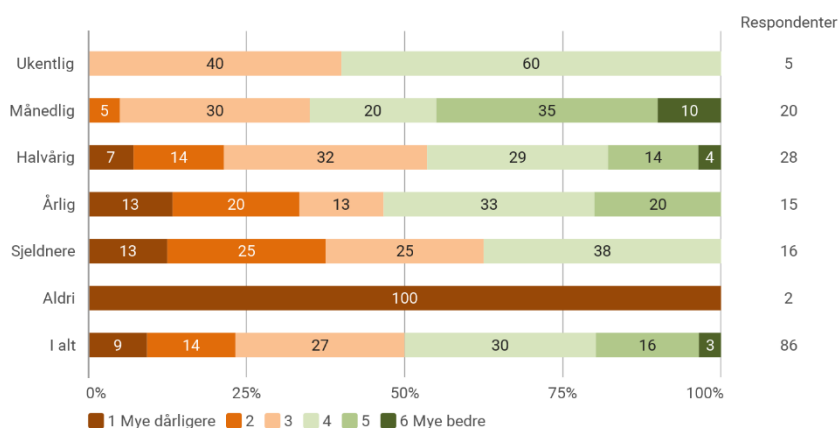
Figur 8 Hvordan opplever du at Vestfold og Telemark idrettskrets ivaretar sine oppgaver sammenlignet med situasjonen før sammenslåingen? Svar gruppert etter type organisasjonsledd. Prosent.

Blant idrettsrådene opplever 80 prosent at idrettskretsen ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder på bedre måter enn før sammenslåingen (svaralternativ 4–6). Det gir en gjennomsnittskår på 4,2. Blant særvidrettslag er andelen som mener kretsen ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder på bedre måter enn før sammenslåingen 49 prosent, et snittskår på 3,3. Andelen som har svart på den positive enden av skalaen blant særkrets/regioner og fleridrettslag, er henholdsvis 42 og 44 prosent. Det gir snittskår på henholdsvis 3,3 og 3,1.

Idrettsrådene er altså mest positive til hvordan kretsen ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder, sammenliknet med før sammenslåingen, mens fleridrettslagene er minst positive. Igjen må det påpekes at vi i figuren har luket ut de som har svart *vet ikke*. Andelen som har svart *vet ikke*

på dette spørsmålet, er henholdsvis 17 prosent blant idrettsrådene, 15 prosent blant særkretser/regioner, 28 prosent blant fleridrettslag og hele 52 prosent blant særvidrettslag.

I sum er det grunn til å forvente at de som hadde mest kontakt med kretsene før sammenslåingen, også har hatt mest kontakt med den nye kretsen. De har trolig også best forutsetninger for å kunne vurdere hvorvidt kretsens arbeid har blitt til det bedre eller verre etter sammenslåingen. Til slutt har vi derfor sett på hvordan de som oppgir at de har hatt henholdsvis mye og lite kontakt med kretsen, vurderer dette spørsmålet.

Figur 9 Hvordan opplever du at Vestfold og Telemark idrettskrets ivaretar sine oppgaver sammenlignet med situasjonen før sammenslåingen? Svar gruppert etter kontakthypighet med kretsen. Prosent.

Blant de som ukentlig eller månedlig er i kontakt med kretsen, oppgir henholdsvis 60 og 65 prosent at de mener kretsen ivaretar sine oppgaver og ansvar bedre enn tidligere (svaralternativ 4–6). Blant de som er i kontakt med kretsen omtrent en gang i halvåret eller året, er andelen som opplever at ting er blitt til det bedre etter sammenslåingen, henholdsvis 47 og 53 prosent – altså omtrent halvparten. Blant de som oppgir at de er i kontakt med kretsen sjeldnere enn en gang i året, er andelen som opplever at kretsen ivaretar sine oppgaver og ansvar bedre enn tidligere, på 38 prosent. Igjen, vi ser altså at de som er mest i kontakt med kretsen, også er mest positive til hvordan kretsen ivaretar sine oppgaver og ansvarsområder i etterkant av sammenslåingen sammenliknet med tidligere.

5.4 Spesielle effekter som følge av sammenslåingen

5.4.1 Positive og negative sider ved sammenslåingen sett fra organisasjonsleddenes side

Gjennom spørreundersøkelsen har vi spurt organisasjonsleddene åpent om hva de mener har blitt henholdsvis bedre og mindre bra etter sammenslåingen av de to kretsene.

Først og fremst er det verdt å merke seg at av til sammen 96 tilbakemeldinger på de to åpne spørsmålene om hva som er blitt henholdsvis bedre og mindre bra etter sammenslåingen, er det til sammen 51 besvarelser som handler om at man enten ikke merker store forskjeller eller at man har for lite kontakt med kretsen til å kunne uttale seg.

Videre er det særlig to forhold som av flere blir trukket frem som negative konsekvenser av sammenslåingen. Det første er nærhet og tilgjengelighet. Dette handler i stor grad om at enkelte opplever at idrettskretsen ikke er like tilgjengelige og tett på organisasjonsleddene som før sammenslåingen. Større avstand til både organisasjonssjef, administrasjonen og kretsens kontorer, en mer byråkratisk organisasjon og mindre personlig kontakt er alle eksempler på tilbakemeldinger som faller inn i denne kategorien. Enkelte nevner også at kretsen oppleves å ha mindre kjennskap til lokale forhold i idretten ute i den enkelte region eller kommune sammenliknet med tidligere. Det andre forholdet dreier seg om en opplevelse av at kretsens prioriteringer er endret. Noen (få) opplever at egen region, kommune eller idrett ikke blir like høyt prioritert som tidligere, at de store idrettene og byregionene stikker av med mer av «kaka» enn tidligere, og at det går utover aktivitet i distriktene og i de mindre idrettene.

Når det gjelder positive konsekvenser, kan de fleste tilbakemeldingene på et eller annet vis knyttes til at organisasjonen er blitt større. Flere opplever det som positivt at administrasjonen, og dermed fagmiljøet er blitt større. Det gjør for det første fagmiljøet mindre sårbart. Videre pekes det på at et større fagmiljø har gjort det mulig å utnytte knappe ressurser på en mer hensiktsmessig måte, i form av mer spesialisering og spissing. Ikke minst er det flere som trekker frem at sammenslåingen har gjort det mulig for den enkelte ansatte å kunne jobbe mer i dybden innenfor kretsens ulike kjerneoppgaver og ansvarsområder, med de positive effekter det har, eller vil ha på sikt, for den enkelte ansattes kompetanseutvikling. Flere trekker også frem at det enten har blitt lettere å få hjelp, at kretsen har mer aktivitet ut mot klubber i form av kurs, kompetanseheving og dialog om ulike saker, men og generell informasjonsvirksomhet knyttet til støtteordninger, lov- og regelendringer, satsinger fra NIF sentralt mv. Oppsummert handler med andre ord de positive tilbakemeldingene både om at aktiviteten i administrasjonen har økt i seg selv, men og at ressursutnyttelsen og kvaliteten på det som leveres, er blitt bedre.

5.4.2 Sammenslåingen gir grobunn for et sterkere fagmiljø

Også gjennom intervjuene med administrasjonen er det et sterkere fagmiljø som trekkes fram som det mest positive som følge av sammenslåingen. Samtidig er det enkelte som understreker at arbeidet ble håndtert på en god måte før sammenslåingen, og at sammenslåingsprosessen var initiert sentralt.

Tidligere var man relativt få ansatte i hver krets. I etterkant av sammenslåingen har et større fagmiljø gitt muligheter for å spisse ansvarsområdene. At den enkelte ansatte ikke trenger å dekke et like bredt spekter av arbeidsoppgaver, gjør at man får konsentrert innsatsen, noe som også gjør at kvaliteten på arbeidet blir bedre. Da sammenslåingen ble gjennomført, fikk alle fremme sine ønsker om hva de kunne tenke seg å jobbe med. Alle fikk innvilget sine ønsker, men noen mistet oppgaver som de hadde ansvar for tidligere. For enkelte innebærer det at de ikke har like bred oversikt over arbeidet i kretsen som tidligere.

Videre er det flere som gir uttrykk for at et større fagmiljø bidrar til å redusere sårbarheten der som noen blir syke eller slutter, men det blir også kommentert at den kan ligge en sårbarhet i spesialisering og dermed mindre oversikt over hverandres fagområder.

At man har fått et større fagmiljø, kan også virke positivt med tanke på rekruttering. En rekke utredninger viser at et attraktivt fagmiljø er viktig for å rekruttere god kompetanse (f.eks. Brandtzæg 2006, 2009, 2016). Etter sammenslåingen har det blitt gjennomført nyansettelser i Vestfold og Telemark idrettskrets, og det rapporteres om at et større fagmiljø har gjort det mer interessant å søke stillingene.

Uavhengig av sammenslåingene av kretsene er det flere som trekker fram etableringen av fagteamene som et viktig grep for å styrke fagmiljøene. Det er NIF sentralt har opprettet fagteam som fokuserer på NIF sine kjerneområder. Disse kom på plass rett før pandemien, og det er ulike team for bl.a. digitalisering, idrettspolitikk, lov og organisasjon, barneidrett osv. Fagteamene administreres sentralt, og ansvarlige representanter fra de ulike kretsene er med. Disse fagteamene oppfattes som nyttige for informasjonsutveksling, samarbeid og kompetanseutvikling. Ved at man har blitt en større krets hvor de ansatte har mer spesialiserte oppgaver, har kretsen fått mer dedikerte ressurser til å delta og følge opp arbeidet i disse fagteamene. Slik sett har et større fagmiljø også betydning for å kunne engasjere seg i utviklingsarbeid på tvers av kretsene og kunne være med og påvirke nasjonale prioriteringer og satsinger. Det er klart at regional faglig tyngde vil ha betydning for hvorvidt kretsen evner å engasjere seg og påvirke sentrale prioriteringer.

Når det gjelder effekter av sammenslåingen for brukerne, blir det i intervjuene i idrettskretsen også kommentert at den sammenslåtte kretsen foreløpig har eksistert i kort tid, samtidig som det har vært pandemi med nedstengning. Det har gjort det vanskelig å fullt ut iverksette de mulige stordriftsfordelene som følger av en større administrasjon. Fra kretsen gis det tilbakemeldinger om at man har styrket arbeidet mot idrettsrådene i de 23 kommunene som inngår i kretsen, og at det jobbes godt med informasjon og kursvirksomhet. Det antas i den forbindelse at enkelte idrettsråd har merket tettere oppfølging, men at idrettslagene foreløpig ikke har merket den store forskjellen. Her ser vi at tilbakemeldingene gjennom spørreundersøkelsen samsvarer med inntrykkene fra administrasjonen (jf. kap. 5.3.2). Blant organisasjonsleddene er det idrettsrådene som i størst grad er fornøyd med idrettskretsens ivaretagelse av oppgaver og ansvarsområder.

Hovedinntrykket fra intervjuene med styremedlemmene er også at administrasjonen har fått spisset kompetansen ved at de har fått anledning til å konsentrere seg om mer avgrensede ansvarsområder. Noen styremedlemmer erfarer at dette bl.a. har ført til bedre saksutredninger til styret og bedre oppfølging av idrettsråd og idrettslag, og det har blitt mer ressurser til utvikling versus drift enn tidligere. Det blir også trukket frem at kretsen leverer godt når det gjelder kurs-tilbud og kompetanseheving. Til slutt er det flere som nevner at idretten blir stadig mer profesjonalisert på grunn av flere oppgaver og satsinger fra sentralt hold. Det gjelder både informasjonsvirksomhet, kurs og kompetanseheving. Også dette spiller inn og stiller større krav til både kompetanse og ressurser ute i kretsene.

Selv om sammenslåingen har gitt grunnlag for et sterkere fagmiljø, har det vært utfordringer med samkjøring av ulike arbeidskulturer. Vi skal se nærmere på dette i påfølgende avsnitt.

5.4.3 Samkjøring av ulike kulturer har vært en utfordring

Gjennom intervjuene med de ansatte i administrasjonen går det fram at det er kulturforskjeller internt i administrasjonen når det gjelder arbeidsmåter, forskjeller som man foreløpig ikke har klart å samkjøre på en tilfredsstillende måte. At det i den nye kretsen har vært utfordringer med samkjøring av ulike kulturer i administrasjonen, er kjent både i styret, i fylkeskommunen og i NIF sentralt. Også på de åpne spørsmålene i spørreundersøkelsen er det noen få som kommenterer på dette.

Det pekes på ulike årsaker til at man har hatt utfordringer med samkjøringen av ulike kulturer. Dette dreier seg bl.a. om at kretsen har eksistert i kort tid, samtidig som store deler av oppstartsperioden har vært preget av pandemi og hjemmekontor. Det blir også vist til at sammenslåingen av kretsene var noe som ble initiert på sentralt nivå, og ikke et ønske som ble fremmet lokalt.

En annen faktor som synes å ha virket negativt på arbeidet med felles kulturbygging, er spørsmålet om framtidig lokalisering. Dette beskrives av flere som en langvarig prosess, og hvor ansatte i administrasjonen har hatt ulike interesser. Som tidligere nevnt er Vestfold og Telemark idrettskrets den eneste sammenslåtte kretsen som har vedtatt samlokalisering.

Også styret er godt kjent med de utfordringene som har vært, og fortsatt er, i administrasjonen, knyttet til felles kulturbygging og arbeidsmiljø. Det pågår interne prosesser med å bygge ny felles kultur, gode relasjoner og spilleregler for hvordan man skal samhandle, for på den måten å få det beste ut av de samlede ressursene i administrasjonen etter sammenslåingen.

Det er ikke uvanlig at det tar tid å bygge felles kultur i fusjonsprosesser. Det kan stilles spørsmål med om i hvilken grad interne forskjeller i administrasjonen når det gjelder kultur og arbeidsmåter er relevant å trekke inn i vurderinger om hvorvidt kretsen skal deles, eller ikke. Det er oppgavene som skal løses, som bør stå i sentrum, og felles kultur er mulig å bygge.

5.4.4 Fylkeskommunen opplever idrettskretsen som en profesjonell og god samarbeidspartner

Gjennom intervjuene med fylkeskommunen går det fram at idrettskretsen blir betraktet som en viktig samarbeidspart, hvor det har vært lange tradisjoner for samarbeid. Sett fra fylkeskommunens side er det gode erfaringer med samhandlingen med idrettskretsen etter sammenslåingen. Fra fylkeskommunen blir det pekt på at kretsen framstår som en mer profesjonell samarbeidspart. Som følge av mer dedikerte fagpersoner i idrettskretsen på ulike fagområder, opplever fylkeskommunen at kretsen kan levere et mer spesialisert tilbud til fylkeskommunen, og at det har blitt et sterkere faglig samarbeid. Det pekes spesielt på at det har blitt mer trykk på arbeidet med anleggsutvikling og toppidrett og oppfølging av ulike idretter mer generelt. Kretsens innsats i arbeidet med NM-veka omtales også som god. Hovedinntrykket sett fra fylkeskommunes side er man har klart å utnytte ressursene bedre internt, og at kretsen slik sett er bedre til å drive utviklingsarbeid og håndtere spesielle satsinger.

5.5 Oppsummerende vurdering

Etter sammenslåingen har administrasjonen i den nye idrettskretsen blitt dobbelt så stor sammenlignet med det som var situasjonen i de gamle kretsene. Det gjør at de ansatte har fått avgrenset sine ansvarsområder og dermed anledning til å gå tyngre inn i de områder som de har ansvar for. Det gjør det potensielt lettere å styrke kompetansen og kvaliteten på arbeidet.

Organisasjonsleddene benytter seg av et bredt spekter av støttefunksjoner og tilbud fra kretsen. Det viktigste er informasjon. Videre følger råd og veiledning, kurs og kompetanseutvikling og støtte til utvikling av aktiviteter og anlegg. Et klart flertall av organisasjonsleddene (77 prosent) mener at idrettskretsen ivaretar sine oppgaver på en god måte. Organisasjonsleddene i Vestfold er litt mindre fornøyd enn i Telemark, men det er små forskjeller. Idrettsrådene er markant mer fornøyd med idrettskretsen sammenlignet med øvrige organisasjonsledd.

Det er en stor andel som ikke har noen formening om hvordan kretsen ivaretar sine oppgaver sammenlignet med situasjonen før sammenslåingen (40 prosent). Blant de som har svart, mener den ene halvparten at håndteringen er blitt bedre, mens den andre halvparten mener at håndteringen er blitt dårligere. Blant organisasjonsleddene er det et flertall blant de som er lokalisert i Telemark, som mener det har blitt bedre, mens det er flertall som mener det har blitt dårligere, blant organisasjonsledd lokalisert i Vestfold. Også her er idrettsrådene klart mer positive i sine vurderinger sammenlignet med andre organisasjonsledd. Generelt sett øker tilfredsheten med kretsen i takt med hyppigheten av kontakt. Blant organisasjonsleddene har idrettsrådene tette kontakt med kretsen, og organisasjonsleddene i Telemark har hyppigere kontakt enn organisasjonsleddene i Vestfold.

Det som av organisasjonsleddene trekkes fram som det mest negative ved sammenslåingen, er knyttet til mindre nærhet og redusert tilgjengelighet. I den forbindelse er det viktig å være oppmerksom på at kretsen foreløpig har eksistert i kort tid, og at det tar noe tid for alle organisasjonsleddene å bli kjent med kretsen. En del av kommentarene fra organisasjonsleddene dreier seg om at det er ikke like lett som før å vite hvilke ansvarsområder den enkelte i kretsen har.

Det som er positivt, er at man har fått et større og sterkere fagmiljø, redusert sårbarhet, muligheter for spissing av arbeidsoppgavene og dermed bedre kvalitet på tjenester og tilbud. Et større fagmiljø synes også å være mer attraktivt med tanke på rekruttering av kompetent arbeidskraft.

Etter sammenslåingen har det vært utfordringer med samkjøring av kulturforskjeller mellom de gamle idrettskretsene når det gjelder arbeidsmåter og rutiner for samarbeid. Det gjør at man fortsatt har noe å gå på når det gjelder å trekke veksler på – og utnytte potensialet i – et større og sterkere fagmiljø.

6. Mulige konsekvenser av en eventuell deling

I dette kapitlet ser vi på mulige konsekvenser ved en eventuell deling av Vestfold og Telemark idrettskrets. Vi ser først på lokalisering, dernest på økonomiske konsekvenser.

Videre peker vi på mulige konsekvenser basert på innspill, tilbakemeldinger og erfaringer fra henholdsvis 1) idrettslagene, idrettsrådene og særkretsene, 2) ansatte i kretsen, 3) fylkeskommunen og 4) kretsstyret. Til slutt peker vi på mulige framtidige krav til kapasitet og kompetanse i kretsene, som følge av det pågående *Strategi- og organisasjonsutviklingsprosjektet for idrettskretsene (SOU-IK)*

6.1 Både idrettens hus i Sandefjord og Kjølnesparken i Porsgrunn er lett tilgjengelige, men en kretsdeling vil gi økte utgifter til lokaler og et mindre fag- og arbeidsmiljø

Dersom Vestfold og Telemark idrettskrets består som i dag, vil administrasjonen som nevnt i kap. 4.2, flytte inn i nye og moderne lokaler i Idrettens hus Kjølnesparken i Porsgrunn. Ut fra betingelsene idrettskretsen har fått fra Porsgrunn kommune, viser kretsens egne overslag at nettokostnaden ifm. lokaler, vil beløpe seg til om lag 800 000 kr. Overslaget forutsetter at de organisasjonene som har signalisert at de ønsker en samlokalisering på Kjølnes, faktisk blir med. Her vil kretsen inngå som del av et større idrettsfaglig miljø med 14–15 ansatte. Følgende organisasjoner har signalisert samlokalisering på Idrettens Hus Kjølnesparken:

Tabell 10 Organisasjoner som har signalisert samlokalisering på Idrettens Hus Kjølnesparken, med antall ansatte.

	Antall ansatte
Vestfold og Telemark idrettskrets	8
Telemark Bedriftsidrettskrets	2
Vestfold og Telemark Skikrets	1
Norges Bordtennisforbund ⁵	1
Norges Golfforbund	1
Olympiatoppen Østlandet	1
Sum	14

Det naturlige vil da, etter vårt skjønn, være å selge Idrettens Hus i Sandefjord. Om bygget ikke selges, vil idrettskretsen selv måtte forvalte eiendommen (eller betale for at noen gjør det). Det må investeres i å oppgradere bygningsmassen, det påfaller utgifter til vedlikehold, og leietakere

⁵ Norges Bordtennisforbund engasjerer i perioder en ekstra ressurs som ikke er tatt inn i antallet

skal følges opp. Dette vil påføre kretsen økte kostnader og dermed påvirke kretsens kjerneoppgaver negativt. Størrelsen på kostnadene avhenger selvsagt av hva man får inn av leieinntekter. Her er det verdt å nevne at eiendommene ligger i LNF-område og er regulert til frivillig aktivitet og ikke næringsvirksomhet (foruten enkeltmannsforetak), hvilket begrenser hvilke leietakere man kan ta inn. Antallet leietakere har etter det Telemarksforskning har fått opplyst, gått ned de senere årene.

Dersom man velger å dele kretsen, vil det være naturlig at administrasjonen i nye Vestfold idrettskrets forblir i Idrettens Hus i Sandefjord. Administrasjonen i Telemark idrettskrets vil fortsatt flytte inn i nye Idrettens Hus Kjølnesparken i Porsgrunn, men leie et mindre antall kontorer.

Det er særlig to ulemper knyttet til lokasjon ved en eventuell deling.

Det første handler om økonomi. Ved en deling går man glipp av stordriftsfordelen det innebærer å kun ha én lokasjon. Tvert imot vil hver krets måtte dekke utgifter til eget administrasjonssted, på samme måte som de gjorde før sammenslåingen. Et oppdatert overslag estimerer at fremtidige netto kostnader knyttet til lokaler i Idrettens hus i Sandefjord, vil beløpe seg til ca. 700 000 kr årlig. Overslaget forutsetter at kretsen fortsetter å eie bygget og at man får leid ut alle kontoret kretsen ikke selv benytter. For Telemarks del viser oppdatert overslag at netto kostnad til lokaler i Porsgrunn, ved en deling, vil ligge på om lag 700 000 kr. Også dette overslaget forutsetter at de organisasjonene som har signalisert at de ønsker en samlokalisering på Kjølnes, faktisk blir med.

Ved en deling vil de to nye kretsene til sammen betale om lag 1,4 mill. kr i utgifter til lokaler. Det er ca. 600 000 kr mer enn hva Vestfold og Telemark idrettskrets vil betale i husleie for kontorer i Idrettens hus Kjølnesparken i Porsgrunn, dersom Vestfold og Telemark består som én krets. Fortsetter man som én krets, er dette midler som kan frigjøres til bruk på fagpersonell, konkrete oppgaver og aktivitet ut mot idretten.

Den andre ulempen handler om at både fag- og arbeidsmiljøet vil bli mindre, noe som vanskelig kan ses på som annet enn negativt. Dette er omtalt nærmere i avsnitt 6.3-6.7.

Den fremste fordelene, slik vi ser det, er at idrettsråd og idrettslag i kommunene øst og nord i Vestfold, vil få en noe kortere reisevei enn de ville fått til Porsgrunn, dersom de skal besøke administrasjonen. Det er imidlertid ikke snakk om store tidsbesparelsen. Som det kommer frem av spørreundersøkelsen og intervjuene med de ansatte, er det også begrenset i hvor stor grad organisasjonsleddene besøker kretsens lokaler. Tvert imot foregår mye av samhandlingen med organisasjonsleddene enten digitalt, eller ved at administrasjonen i kretsen reiser ut. Når det gjelder tilgjengelighet, er det ellers ingen store forskjeller. Begge lokasjoner er lett tilgjengelige, enten man ankommer med bil, buss eller tog.

6.2 De økonomiske utsiktene er usikre, men en kretsdeling vil gi mindre effektiv utnyttelse av knappe ressurser

Det er ingen som med sikkerhet kan si hvordan den økonomiske støtten til idrettskretsen vil bli i framtida med én eller to idrettskretser. Dagens fylkesting kan ikke vedta rammene for de to nye

fylkeskommunene fra 2024. Det må de nye fylkestingene gjøre høsten 2023. Er det to kretser, vil hvert fylke ta stilling til en partnerskapsavtale med hver sin krets. Dersom det er en krets fordelt på to fylker, vil det være behov for å lage en eller annen fordelingsnøkkel/fordelingsbrøk som fordeler behov mellom de to fylkene. Man kan tenke seg at flere elementer inngår i en slik fordelingsnøkkel, f.eks. antall medlemmer, idrettslag, antall innbyggere osv. Tilbakemeldingene fra fylkeskommunen og medlemmene i kretsstyret er at dette er noe man vil finne en løsning på. Det er flere andre lag og frivillige organisasjoner som strekker seg på tvers av fylkesgrensene, og hvor man har lignende ordninger.

Når fylkeskommunene og idrettskretsene ble sammenslått, ble tilskuddet som fylkeskommunene hadde til sine idrettskretser, videreført for den nye kretsen. Fra fylkeskommunen er tilbakemeldingen at man vil finne løsninger for samarbeid og tildeling av tilskudd som fungerer uavhengig av hvilke løsninger kretsen velger. Nivået på framtidig støtte er det vanskelig å si noe om. Det vises imidlertid til at det ikke er positive signaler når det gjelder framtidig kommunal og fylkeskommunal økonomi. Det innebærer at prioriteringene kan bli hardere. På den annen side blir det fra fylkeskommunen sin side vist til at idretten har en sterk og god posisjon i Norge. Idrettshistorien viser at samarbeidet mellom idrettslag, idrettsråd og fylkeskommunen er viktig, og vi har gjennom intervjuene fått tilbakemeldinger om at det er bevissthet om dette blant politikerne.

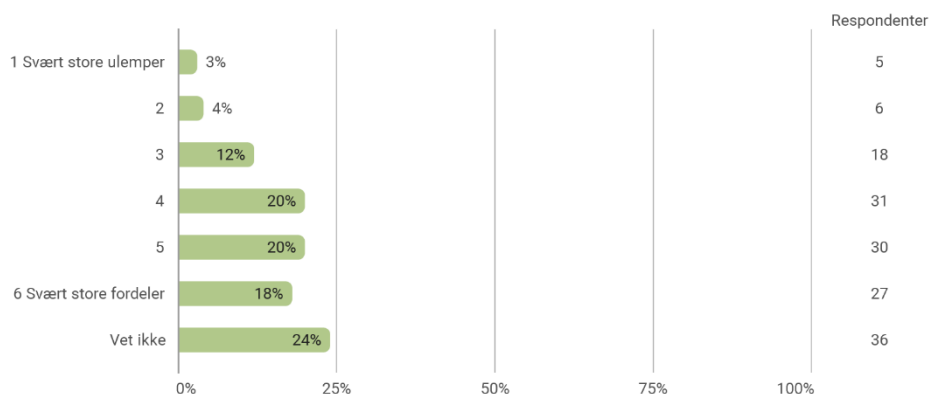
Vi har fått signaler om at det blant fylkespolitikere fra Vestfold er en del som mener det mest naturlige er at idrettskretsen og fylkeskommunen har samme inndeling. Likevel har det fra fylkeskommunalt hold blitt uttrykt at samarbeidet mellom idrettskretsen og fylkeskommunen er viktig for å sikre en god oppvekst for barn og unge, noe som tilsier at støtte til idrettskretsen vil bli prioritert uavhengig av om det er en eller to kretser. Per i dag er det ingen frivillige organisasjoner som mottar mer støtte enn idrettskretsen. Gjennom de fylkeskommunale intervjuene, er det også tilbakemeldinger om at det er viktig å verne om autonomien til lag og frivillige organisasjoner. Kretsen selv må derfor ta stilling til hvilke inndelinger som er mest hensiktsmessig for å ivareta deres arbeid.

Dersom fylkeskommunene skulle ha ulike interesser/utvikle ulik idrettspolitikk, kan det f.eks. tenkes at det ene fylket ønsker å prioritere toppidrett, mens det andre ønsker å prioritere breddeidrett. Med en felles krets må kretsen ha systemer for å eventuelt kunne prioritere ulike oppgaver i de to fylkene. Tilbakemeldingen fra kretsstyret er imidlertid at det er noe man vil finne løsninger på.

Ellers har den nye kretsen eksistert i for kort tid til at det er mulig å fastslå store gevinster i form av økonomi og effektivitet. Det var heller ikke målet med sammenslåingen. I tillegg til at man har opprettholdt, og til dels økt tilskuddsnivået etter sammenslåingen, har sammenslåingen gitt grunnlag for mer effektiv utnyttelse av ressursene sammenlignet med om man var to organisasjoner. Gjennom sammenslåingen til Vestfold og Telemark idrettskrets har man lagt grunnlag for å hente ut stordriftsfordeler gjennom en mer effektiv administrasjon og tjenesteproduksjon. Dette fordi man gjennom en sammenslåing som dette får ett styre og én administrasjon, og man unngår doble funksjoner, oppgaver, rutiner og system på ulike områder. Ved en eventuell deling vil utgiftene til lokaler og ledelsesfunksjonen øke. I tillegg er det grunn til å forvente at de to kretsene vil måtte håndtere mange oppgaver og funksjoner dobbelt opp, hvilket betyr at kostnadseffektiviteten i administrasjonen vil gå ned.

6.3 Idrettslagene, idrettsrådene og særkretsene ser større fordeler enn ulemper ved en kretsdeling

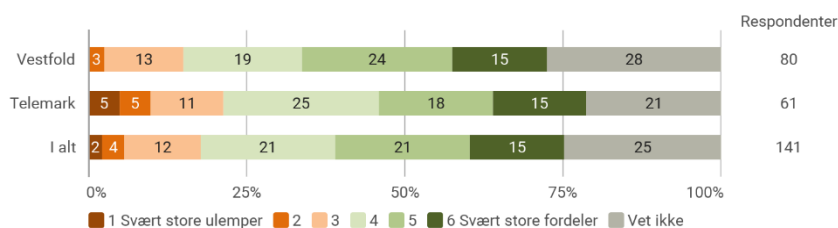
Gjennom spørreundersøkelsen fikk organisasjonsleddene spørsmål om de, på vegne av eget organisasjonsledd (idrettslag, -råd eller særkrets/region), ser størst fordeler eller ulemper ved å dele kretsen igjen. Svarene er gjengitt i figuren under.

Figur 10 I hvilken grad ser du (på vegne av ditt idrettslag, idrettsråd eller særkrets) fordeler eller ulemper med en eventuell deling av Vestfold og Telemark idrettskrets?

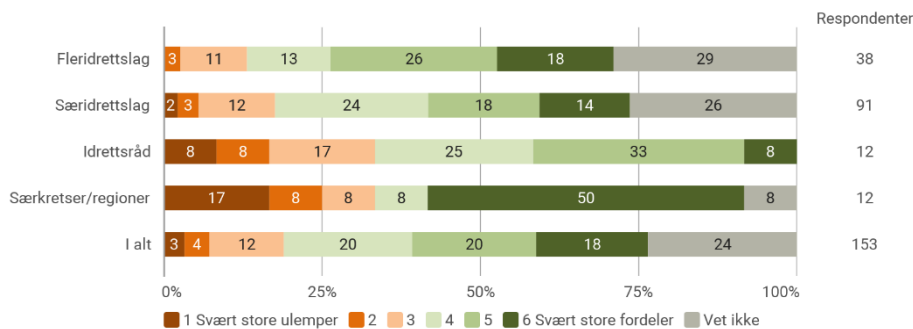
Omtrent en av fire (24 prosent) har svart *vet ikke*, dvs. at de ikke har noen formening i den ene eller andre retning. Blant de som har en formening, så ligger tyngdepunktet relativt klart i retning av at de ser større fordeler enn ulemper ved en eventuell deling av Vestfold og Telemark idrettskrets. Til sammen 57 prosent har svart at de ser større fordeler enn ulemper (svaralternativ 4–6). Motsatt er det til sammen 19 prosent som har svart at de ser større ulemper enn fordeler ved å dele kretsen igjen (svaralternativ 1–3).

Vi har også gruppert svarene etter fylkestilhørighet (jf. Figur 11).

Figur 11 I hvilken grad ser du (på vegne av ditt idrettslag, idrettsråd eller særkrets) fordeler eller ulemper med en eventuell deling av Vestfold og Telemark idrettskrets? Svar gruppert etter fylke

Som det kommer frem av figuren, er det i begge fylker en relativt stor andel som har svart *vet ikke*, henholdsvis 28 prosent i Vestfold og 21 prosent i Telemark. Det er imidlertid et klart flertall i begge fylker som, på vegne av eget organisasjonsledd, ser størst fordeler med å dele kretsen igjen. I begge fylker ser til sammen 58 prosent størst fordeler ved en eventuell deling (svaralternativ 4–6). I Vestfold ser kun 16 prosent større ulemper enn fordeler, mens andelen i Telemark er på 21 prosent (svaralternativ 1–3).

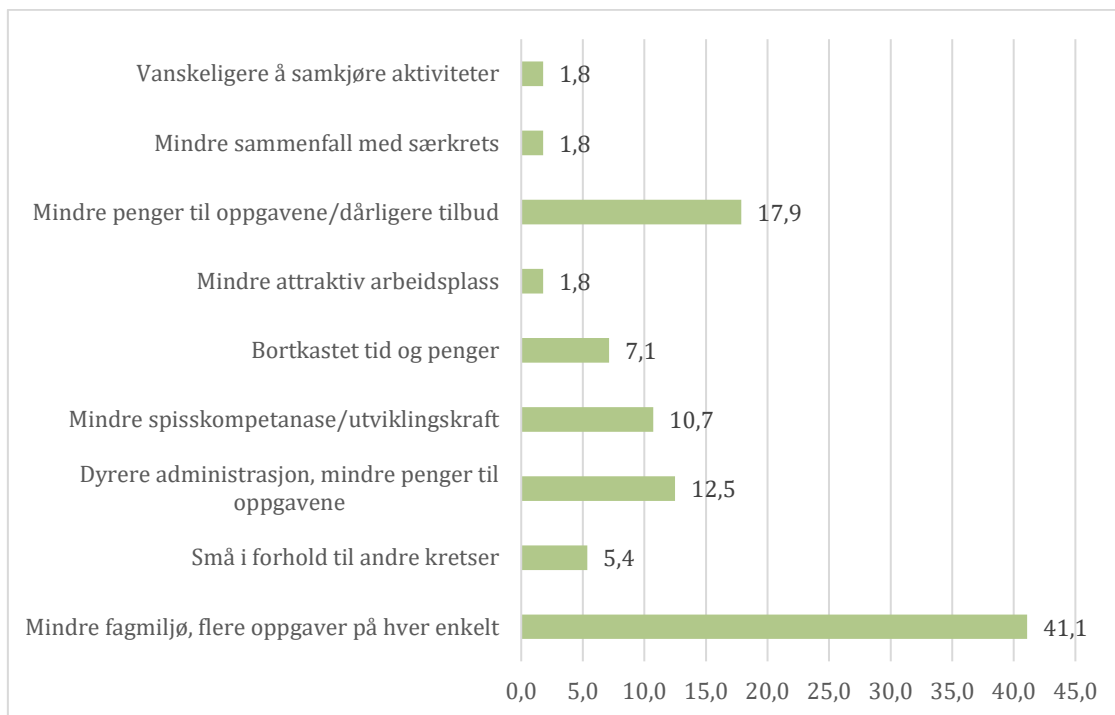
Figur 12 I hvilken grad ser du (på vegne av ditt idrettslag, idrettsråd eller særkrets) fordeler eller ulemper med en eventuell deling av Vestfold og Telemark idrettskrets? Svar gruppert etter organisasjonstype

En relativt stor andel av idrettslagene har svart *vet ikke*, henholdsvis 29 prosent av fleridrettslagene og 26 prosent av særiddrettslagene. Blant idrettsråd og særkretser er det få eller ingen som har svart *vet ikke*. Blant idrettsrådene har 66 prosent svart at de ser størst fordeler ved en eventuell deling av idrettskretsen. Blant særkretsene er andelen 58 prosent, mens det blant fleridrettslagene og særiddrettslagene er et flertall på henholdsvis 57 og 56 prosent som ser størst fordeler ved å dele idrettskretsen. Blant alle organisasjonstypene er det med andre ord et flertall som ser større fordeler enn ulemper ved en eventuell deling.

Selv om et flertall av idrettsrådene og særkretsene ser størst fordeler ved en deling, er det blant disse to typene organisasjonsledd et betydelig mindretall som ser størst ulemper. En tredjedel av idrettsrådene og særkretsene ser større ulemper enn fordeler ved en kretsdeling (33 prosent).

6.3.1 Konkrete ulemper ved en deling sett fra organisasjonsleddenes ståsted

Alle som svarte på spørreundersøkelsen, fikk åpne spørsmål om hva som er de største fordelene eller ulempene ved en eventuell deling. Vi har i dette avsnittet gruppert og systematisert svarene knyttet til ulemper (Figur 13).

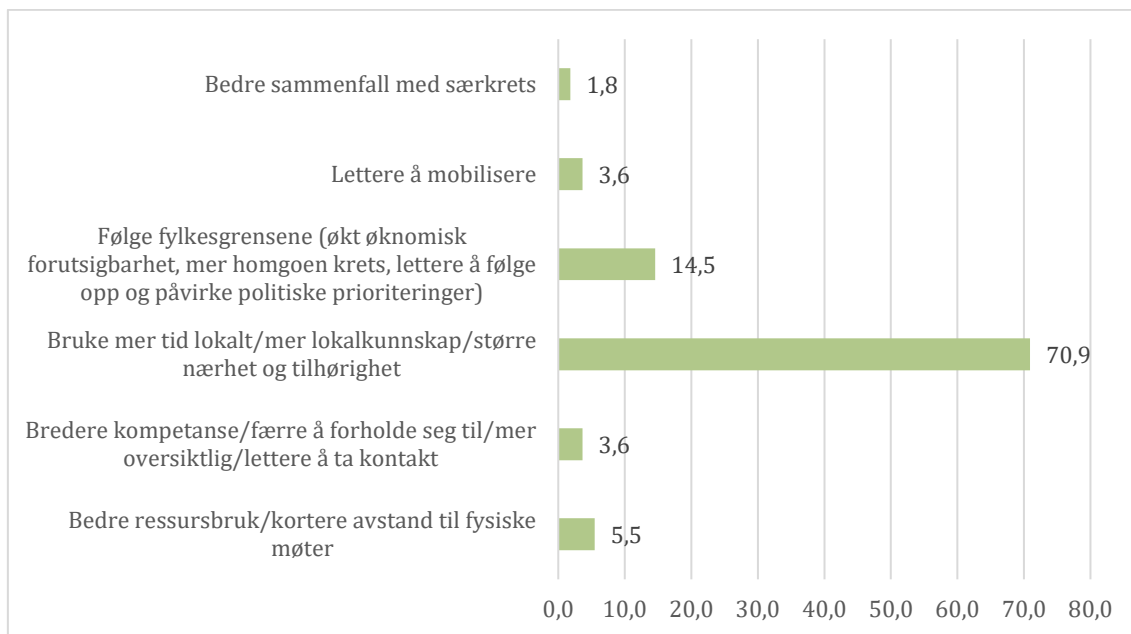
Figur 13 Hva er de største ulempene ved en eventuell deling? N=39. Prosentvis fordeling av svar. Noen respondenter har trukket fram flere momenter slik at presenteringsgrunnlaget er 56 svar.

Når det gjelder spørsmålet om hva som er de største ulempene ved en eventuell deling, var det 64 som hadde svart noe på disse spørsmålene. Blant disse var det fire som svarte *vet ikke*, det var 11 som skrev at det ville være noen ulemper, og det var 10 som gav andre opplysninger som ikke var relevante for spørsmålet. Samlet sitter vi da igjen med 39 respondenter som pekte på konkrete ulemper ved en eventuell deling. Enkelte av disse pekte på flere momenter, slik at prosentueringsgrunnlaget er 56, dvs. noe høyere enn antall respondenter.

Det som trekkes fram som den klart største ulempen, er at fagmiljøene blir mindre samtidig som det for hver enkelt ansatt i administrasjonen blir flere oppgaver å ha ansvar for. Hele 41 prosent av svarene omfattet negative konsekvenser av splitting av fagmiljøet. Enkelte peker også konkret på at kretsen vil miste spisskompetanse og utviklingskraft, og at det vil bli mindre attraktivt å jobbe i kretsen. Videre er det til sammen 25–26 prosent som mener at man vil få dyrere administrasjon ved å dele kretsen, at det blir mindre penger til oppgavene som kretsen skal løse, og at dette vil føre til et dårligere tilbud. Enkelte peker også på at man ved en deling av kretsen vil få to idrettskretser som vil være små sammenlignet med andre kretser, og at man vil få mindre påvirkningskraft nasjonalt. Enkelte gir uttrykk for at en deling av kretsen er bortkastet tid og penger, at det vil bli vanskeligere å samkjøre aktiviteter på tvers av fylkesgrensene og at enkelte særkretser må forholde seg to idrettskretser i stedet for én.

6.3.2 Konkrete fordeler ved en deling sett fra organisasjonsleddenes ståsted

Som nevnt i forrige avsnitt har vi også spurt idrettslagene, idrettsrådene og særkretsene om hva de ser på som de største fordelene ved en eventuell deling. Svarene er gjengitt i figuren under.

Figur 14 Hva er de største fordelene ved en eventuell deling? N=49. Prosentvis fordeling av svar. Noen respondenter har trukket fram flere momenter slik at presenteringsgrunnlaget er 55 svar.

Det var 70 respondenter som svarte på spørsmålet om hva som vil være de største fordelene ved en eventuell deling. Blant disse var det 21 respondenter som svarte *vet ikke, ingen betydning* eller som hadde kommentarer som ikke var av relevans for spørsmålet. Samlet sett var det 49 respondenter som pekte på fordeler ved en eventuell deling. Blant disse var det noen som trakk fram flere momenter slik at prosentueringsgrunnlaget i Figur 14 er 55.

Blant tilbakemeldingene om hva som er de største fordelene ved en eventuell deling, er det nærhet til kretsen som i størst grad trekkes fram. Det innebærer større lokalkunnskap og muligheter for å bruke mer tid lokalt. En del peker også på at de føler større tilhørighet til de gamle fylkene. Noen mener at ressursbruken blir bedre, bl.a. som følge av at man kan bruke mindre tid på reising. Enkelte mener at det er en fordel med færre ansatte med bredere ansvarsområder, og at det gjør at det blir mer oversiktlig og lettere å ta kontakt. Ellers er det en del som mener at det er en fordel at kretsen samsvarer med fylkesgrensene, at det blir mer forutsigbart økonomisk, og at det blir lettere å følge opp og påvirke de politiske prioriteringene i fylket. Ved å følge fylkesgrensene er det også enkelte som peker på at kretsene vil bli mer homogene og behovene mer sammenfallende.

Det er også kommentert at en deling av kretsen vil gi bedre sammenfall med særkretser som følger de gamle fylkesgrensene. I avsnittet om ulemper ved en deling var det også noen som kommenterte en deling ville gi dårligere sammenfall særkretsgrensene. Her kan nok synspunktene variere alt etter hva slags geografisk inndeling særkretsene har.

6.4 Synspunkter fra ansatte i kretsen

Gjennom intervjuene med de ansatte, er det mange av argumentene for og mot en deling av idrettskretsen som sammenfaller med tilbakemeldingene fra organisasjonsleddene i

spørreundersøkelsen. Det innebærer at det er ulike meninger om deling eller ikke også blant de ansatte. Enkelte legger vekt på at en deling vil gi mer homogene kretser, økt nærhet og mer oversiktlige kretser som det er lettere å følge opp, og at det vil være lettere å skape en felles kultur. Det hevdes at kretsene ivaretok oppgavene på en god måte før sammenslåingen, at det var godt samarbeid mellom kretsene, og at det vil være mulig å samarbeide etter en eventuell deling.

Andre legger vekt på fordelene med å være en del av et større fagmiljø, og ser det ikke som ønskelig å gå tilbake til to små kretser der de blir sittende med et bredt spekter av arbeidsoppgaver.

Enkelte peker videre på at nærhet til administrasjonen i kretsen er et argument som etter hvert har fått mindre betydning. Det begrunnes med at deltakelsen på møter ikke var større når det var fysiske møter i de gamle kretsene. Etter at man i større grad har begynt med digitale møter, har det blitt lettere å være med, og det sies at deltakelsen har økt. Det argumenteres slik sett med at tilgjengeligheten ikke er svekket, og at de fysiske avstandene uansett er relativt korte.

6.5 Synspunkter fra fylkeskommunen

Fylkeskommunen er en viktig samarbeidspart og finansieringskilde for arbeidet i idrettskretsen. Den økonomiske støtten fra fylkeskommunen er knyttet til en partnerskapsavtale hvor fylkeskommunens forventninger til kretsens innsats på ulike områder er nedfelt. Som tidligere nevnt er tilbakemeldingene fra fylkeskommunene at det etter sammenslåingen er tilfredshet med samarbeidet med idrettskretsen og idrettskretsens oppfølging av ansvarsområder.

Gjennom utredningen er det enkelte som peker på at det kan bli mer krevende for idrettskretsen å forholde seg til to fylkeskommuner enn én fylkeskommune. For det første vil dette kreve ekstra arbeid sammenlignet med dagens situasjon. Videre kan det tenkes at det vil være visse variasjoner i prioriteringene av hvilke innsatsområder fylkeskommunene ønsker å fokusere på. Det kan da innebære at kretsen må gjennomføre satsinger og tiltak i det ene fylket som kanskje ikke gjennomføres i det andre. Det kan også tenkes at det oppstår dobbelt behov for dialog, samarbeid og rapportering som følge av at de to fylkeskommunene ønsker å se hva pengene som bevilges, brukes til i eget fylke.

Fra fylkeskommunens side gitt uttrykk for at idrettskretsen er en viktig samarbeidspartner fordi man har sammenfallende interesser på mange områder. Det antas at det ikke vil være store forskjeller i prioriteringene mellom fylkene selv om disse deles, og at disse også i stor grad kan samkjøres. Til slutt blir det gitt uttrykk for at det er interessant å samarbeide med en organisasjon som er solid, som evner å gjennomføre prosjekter og tiltak, og som har påvirkningskraft inn mot sentralt nivå.

6.6 Synspunkter fra styret

Også i styret er det gevinster av et større og sterkere fagmiljø som i første rekke trekkes fram som fordeler med sammenslåingen. Her blir det også pekt på at kretsene blir pålagt flere og flere oppgaver fra sentralt hold, og at det er viktig at kretsene har en bemanning som gir nødvendig

profesjonalitet. Etter sammenslåingen er det flere av styremedlemmene som kommenterer at man merker at administrasjonen har fått spisset kompetansen ved at de har fått anledning til å konsentrere seg om mer avgrensede ansvarsområder. Det gir seg bl.a. utslag i bedre saksutredninger til styret og bedre oppfølging av idrettsråd og idrettslag, og det har blitt mer ressurser til utvikling versus drift enn tidligere. Det blir spesielt pekt på at oppfølgingen av idrettsrådene har blitt bedre, og idrettsrådene har en viktig jobb med å følge opp idrettslagene. Slik sett kan det tenkes at en del idrettslag merker bedre oppfølging av idrettsrådene som følge av sammenslåingen av kretsene.

En annen fordel som blir trukket fram, er at man slipper dobbel ledelse, og man slipper å sitte i to kretser og gjøre de sammen oppgavene. Mange av kjerneoppgavene er relativt like, og det blir sett som en fordel å få samlet kompetansen på ett sted for å få gjort oppgavene på en bedre måte.

Utfordringer med avstander blir ikke sett på som noe stort problem med tanke på oppfølging av idrettsråd og idrettslag. Flere kurs og samlinger er nå digitale sammenlignet med tidligere. Her er erfaringene at digitale kurs samler flere deltakere sammenlignet med fysiske arrangementer fordi det er lettere for frivilligheten å delta. Ulempen med avstander gjelder i første rekke de ansatte som har fått lengre reisevei.

Når det gjelder styrets arbeid, var det etter sammenslåingen fokus på at det nye felles styret skulle være «rettferdig» sammensatt. Det vil si at det skulle være like mange representanter i styret fra gamle Vestfold som fra gamle Telemark. Det blir fortatt sett som viktig. Likevel er det flere som peker på at rekrutteringsbasen etter sammenslåingen er blitt større, og at man har fått på plass et større og mer kompetent styre enn det de to gamle kretsene hadde hver for seg.

Ellers gir de fleste styremedlemmene uttrykk for at det er god faglig og idrettslig sammensetting i styret, og at arbeidsmiljøet i styret er godt. Diskusjonene oppleves som gode, konstruktive og åpne, og med en tone der det er trygt å ta ordet og gi uttrykk for egne meninger.

Hovedinntrykket fra intervjuene med styret er at man ser at sammenslåingen av idrettskretsene har gitt positive effekter for idrettskretsens arbeid, og at det er frykt for at disse vil gå tapt ved en eventuell deling.

6.7 Krav til kapasitet og kompetanse i idrettskretsene vil trolig øke i årene som kommer

Gjennom intervjuene blir det fra ulikt hold pekt på at kravene til kretsens arbeid har økt de senere årene. Det blir også kommentert at det er større sannsynlighet for at disse kravene vil øke i framtiden, snarere enn å reduseres.

I forbindelse med utredningen er vi blitt gjort kjent med at det er satt i gang et *Strategi- og organisasjonsutviklingsprosjekt for idrettskretsene (SOU-IK)*. NIF sentralt har gjennom strategi- og organisasjonsutviklingsprosjektet for NIF sentralt (SOU), som er under implementering, utarbeidet løsningsforslag og anbefalinger for å modernisere sentralorganisasjonen. Idrettsstyret vedtok sommeren 2022 å sette i gang et SOU-prosjekt der man også skal se på idrettskretsene

og samspillet mellom idrettskretsene og NIF sentralt (NIF-linja). Prosjektets mandat er som følger:

- Bidra til å gjøre NIF-linja til et helhetlig kraftsenter for idretten
- Øke kvaliteten på NIF-linjas leveranse til idrettsråd, idrettslag og medlemmer gjennom å bidra til å klargjøre og optimalisere oppgavefordelingen og samspillet mellom idrettskretsene og NIF sentralt
- Konkretisere hva det betyr å levere «best i verden» med effektmål

Høsten 2022 nedsettes arbeidsgrupper som skal jobbe med prosjektet det neste året. Det betyr at det er for tidlig å si noe i denne konsekvensutredningen om hvordan en operasjonaliserer hva det vil si å bli et kraftsenter, med økt kvalitet og god samskaping. Det betyr også at det er for tidlig å konkludere med hvordan framtidig oppgave-, rolle- og ansvarsfordeling mellom NIF sentralt og idrettskretsene (NIF-linja), herunder hvorvidt kretsene vil bli tillagt flere oppgaver, roller og ansvar enn i dag.

I diskusjonene som har ledet fram til at man satte i gang prosjektet, har det imidlertid, slik Telemarksforskning har forstått det, blitt lagt vekt på at idrettskretsene over flere år har blitt tillagt flere og tyngre oppgaver og ansvarsområder. Ønsket er derfor at prosjektet kan bidra til å ruste idrettskretsene til å kunne levere bedre faglig i framtida, og avklare hvordan NIF og idrettskretsene best kan levere på dette oppdraget. Resultatene og anbefalingene fra prosjektet vil som nevnt ikke foreligge før neste år. Det er imidlertid nærliggende å tolke føringene for oppdraget dithen at man ser at idrettskretsene trenger tilstrekkelig robuste fagmiljøer med en sammensatt kompetansebase for å håndtere sine oppgaver, roller og ansvar på en tilstrekkelig god måte – også i årene som kommer. Det vil derfor være viktig å ta hensyn til dette organisasjonsutviklingsarbeidet når man skal ta stilling til om idrettskretsen skal deles eller ikke. Det er lite som tyder på at kravene til kapasitet og kompetanse i idrettskretsene vil avta i årene som kommer. En deling av kretsen kan slik sett føre til at kretsen står dårligere rustet til å håndtere framtidige krav.

7. Samlet vurdering av fordeler og ulemper ved en eventuell deling

Basert på gjennomgangen av mulige konsekvenser i kapittel 6, oppsummerer vi i dette kapitlet de fremste fordelene og ulempene ved en deling av Vestfold og Telemark idrettskrets.

Med utgangspunkt i gjennomgangen i det foregående, synes de viktigste ulempene ved en eventuell deling å være:

- Dyrere og mindre økonomisk effektiv drift som følge av doble lokasjoner, dobbel ledelse og administrasjon, og det faktum at ansatte må dele seg på to kretser og gjøre mange av de samme oppgavene hver for seg
- Svekket fagmiljø
 - Færre ansatte å fordele oppgaver på i hver krets
 - Reduserte muligheter for faglig spesialisering
 - Mer sårbart fagmiljø dersom noen slutter eller blir syke
 - Mindre attraktivt fagmiljø med tanke på rekruttering
- Dårligere tilbud som følge av mindre ressurser til oppgavehåndtering og mindre kapasitet og kompetanse til prosjekter og utviklingsarbeid
- Mindre interessant samarbeidspartner som følge av redusert faglig tyngde og kapasitet
- Redusert påvirkningskraft og tyngde mot nasjonalt nivå

De viktigste fordelene ved en eventuell deling ser ut til være:

- Mer generalistkompetanse hos den enkelte ansatte i kretsen, og dermed økt fleksibilitet til å kunne håndtere ulike oppgaver og henvendelser
- Mer homogene kretser som det kan være lettere å ha oversikt over og følge opp
- Økt lokalkunnskap og nærhet til brukerne. Kortere reisevei for noen
- Unngå problemer med kulturforskjeller
- Lettere og mer forutsigbart å forholde seg til én fylkeskommune i stedet for to

Det som står fram som det mest negative ved en eventuell deling, er at fagmiljøet blir delt. En eventuell deling vil føre til at hver enkelt ansatt vil få en bredere oppgaveportefølje, og at kompetansen, oppfølgingen og kvaliteten på tilbudet kan bli dårligere. Med to administrasjoner og to lokasjoner vil driften bli mindre kostnadseffektiv, noe som vil gi mindre ressurser til å ivareta kretsens oppgaver og ansvarsområder. Kretsene vil høyst sannsynlig ha mindre kapasitet og ressurser med tanke på å gjennomføre utviklingsarbeid og prosjektsatsinger, og et mindre fagmiljø kan være mindre attraktivt med tanke på rekruttering av kompetente medarbeidere i framtida. Det kan tenkes at to mindre kretser med mindre faglig kapasitet og kompetanse ikke vil bli like interessante som samarbeidspartnere og ha mindre tyngde og gjennomslagskraft inn mot sentralt

nivå. Ved en eventuell deling av kretsen vil man også sannsynligvis stå svakere rustet til å håndtere framtidige krav til idrettskretsenes arbeid.

Det som blir sett som de største fordelene ved en deling, er at kretsen kan bruke mer tid lokalt, at det blir mer lokalkunnskap, nærhet og tilhørighet, og at kretsen blir mer oversiktlig for brukerne. Et annet moment som blir trukket fram som en fordel, er at man ved å følge fylkesgrensene får mer homogene kretser med like behov, samtidig som det kan bli lettere å følge opp og påvirke regionalpolitiske prioriteringer. Man vil også unngå utfordringer med kulturforskjeller i administrasjonen.

Oppsummert: De viktigste argumentene for å bevare kretsen som i dag er knyttet til bevaring og utvikling av fagmiljø, kompetanse, kapasitet og kostnadseffektivitet, mens de viktigste argumentene for en deling er knyttet til nærhet, lokalkunnskap og kulturforskjeller.

Det er ikke nødvendigvis noe klart svar på hvordan man skal vektlegge fordeler og ulemper knyttet til en eventuell deling av kretsen. Svaret vil være avhengig av hva man ser som viktig for at idrettskretsenes oppgaver og ansvarsområder skal ivaretas på en best mulig måte i framtida. Som grunnlag for å avveie fordeler og ulemper, er det noen funn gjennom utredningen som det kan være viktig å være oppmerksom på:

- Gjennom spørreundersøkelsen til organisasjonsleddene er det et flertall som gir uttrykk for at det er større fordeler med en deling enn ulemper, men det er et klart flertall som mener kretsen i dag gjør en god jobb, og organisasjonsleddene er omtrent delt på midten i synet på om idrettskretsen gjør en bedre eller dårligere jobb etter sammenslåingen.
- De som har tette kontakt med kretsen er mest fornøyd med kretsens arbeid.
- Hovedinntrykket fra intervjuene med fylkeskommunen og styret er at kretsens arbeid er styrket etter sammenslåingen, og at man frykter at gevinster som følge av sammenslåingen kan gå tapt ved en deling. Blant fylkespolitikere fra Vestfold er det imidlertid en del som mener det mest naturlige er at idrettskretsen og fylkeskommunen har samme inndeling.
- Det er ikke et entydig funn at sammenslåingen har svekket lokalkunnskap, nærhet og tilgjengelighet. Det er også tilbakemeldinger om at kretsen er tilgjengelig, oppsøkende og på tilbudssiden når det gjelder informasjons-, kurs-, skolerings- og kompetansehevingsevirsomhet – både fysisk og digitalt.
- Økt bruk av digitale møteverktøy gjør at lokalisering av kretsen har mindre betydning nå enn tidligere.
- I etterkant av sammenslåingen av idrettskretsene har det være utfordringer knyttet til kulturforskjeller. For idrettskretsen har det faktum at man har vært igjennom en pandemi, og en krevende lokaliseringsprosess, påvirket fusjonsarbeidet og bygging av felles kultur. Den sammenslåtte kretsen har eksistert i kort tid. Erfaringsmessig tar det i fusjonsprosesser tid før den nye organisasjonen setter seg og finner sin form, og det arbeides med tiltak knyttet til dette gjennom interne prosesser.

Referanser

- Brandtzæg, B.A. 2006. Evaluering av forsøk med interkommunale barnevern. - Telemarksforsking-Bø. Rapport nr. 229.
- Brandtzæg, B.A. 2009. Frivillige kommunesammenslutninger 2005-2008. Erfaringer og effekter fra Bodø, Aure, Vindafjord og Kristiansund. – Telemarksforsking. Rapport nr. 258.
- Brandtzæg, B.A. 2014 a. Hvordan gjennomføre en kommunesammenslåing. Erfaringer og innspill fra frivillige sammenslåinger. – Telemarksforsking. TF-notat 35/2014.
- Brandtzæg, B.A. 2014 b. Kommunesammenslåing og regional utvikling. Betydning av identitet og tilhørighet. – Telemarksforsking. TF-notat 29/2014.
- Brandtzæg, B.A. 2016. Evaluering av interkommunale barneverntjenester i Sør-Trøndelag. – Telemarksforsking. Rapport 382.
- Brandtzæg, B.A. 2017, Williksen, R.M., Johnsen E.T., & Groven, S. 2017. Erfaringer og lærdom fra sammenslåingsprosessen mellom Sandefjord, Andebu og Stokke. – Telemarksforsking. Rapport 396.
- Brandtzæg, B.A., Hjelseth, A., Dyrkorn, K. & Johnsen, E.T. 2016. Gode grep på veien til ny kommune. Erfaringer og eksempler fra tidligere og pågående kommunesammenslåinger. Telemarksforsking og Deloitte as. TF-notat nr. 6-2016.
- Brandtzæg, B.A., Hjelseth, A., Johnsen, E.T. & Løseth, H.M. 2018. Nye Trøndelag, Erfaringer og lærdom fra en fylkessammenslåingsprosess. – Telemarksforsking og Deloitte. Tf-rapport 438.
- Brandtzæg, B.A., Lunder, T.E., Aastvedt, A., Thorstensen, A., Groven, S. & Møller, G. 2019. Utredning om små kommuner. – Telemarksforsking. Rapport nr. 473.
- Ekspertutvalget 2014. Kriterier for god kommunestruktur. Delrapport fra ekspertutvalg. – Kommunal og moderniseringsdepartementet.
- Vestfold og Telemark idrettskrets 2021. Fremtidige Idrettens Hus Vestfold og Telemark. Arbeidsgrupperapport.